

Znani bloški obraz

Predstavljamo Jožeta Modica iz Velikih Blok. Jožkotovega Jožeta.

stran: 12

Velika noč

Voščimo vam veselo praznovanje velike noči.

stran: 14

Za kondicijo in lepo telo

Aerobika vsak ponedeljek in sredo.

stran: 22

Bloški korak

Glasiło obćine Bloke, letnik 3, številka 2, marec 2002, cena: brezplačno

Pogovor z županom Jožetom Dolesom

Četrto leto obćine Bloke

Konec januarja je državni zbor obravnaval zakon o ustanovitvi novih obćin. Od vseh predlogov je le en predlog dobil podporo za ustanovitev nove obćine. Vroće krvi je bilo na pretek, saj so predlagatelji novih obćin na moć dopovedovali, da pregovor: Sita vrana laćni ne verjame, še vedno velja. Bloška obćina ima pa to srećo, da je bila ustanovljena že v prejšnjem mandatu in uspešno vstopa v četrto leto delovanja. O delovanju in načrtih smo povabili na razgovor župana g. Jožeta Dolesa, ki nam je prijazno odgovoril na naša vprašanja.

▫ **Kako po treh letih županovanja ocenjujete smiselnost bloške obćine in kaj so najpomembnejši uspehi?**

V zadnjem času se v sredstvih javnega obveščanja, pa tudi sicer, veliko govori in piše o potrebi in smiselnosti ustanovitve novih obćin. Uradna politika države Slovenije tem težnjam v glavnem nasprotuje,

ker da je nadaljnja delitev na manjše obćine za ljudi in državo slaba rešitev.

Po mojem mnenju pa smo z delitvijo na manjše obćine dosegli zelo pozitivne premike predvsem na manj razvitih področjih, saj smo dosegli enakomernejši razvoj celotne države. V preteklosti se je potrdilo, da velike obćine skrbijo za razvoj

većjih centrov, manj naseljena področja pa so bila odrinjena in pozabljena.

Številne novoustanovljene obćine v Sloveniji so v zadnjem obdobju delovanja pokazale, da je bila odloćitev pravilna. Preprićan sem, da v to skupino spada tudi obćina Bloke. Kdor objektivno ocenjuje delovanje obćine Bloke, lahko ugotovi, da se je v kratkem obdobju veliko spremenilo. Strinjam se, da smo Bloćani imeli srećo, ker smo pravico do samostojne obćine dobili še v prejšnjem mandatu. Letos te priložnosti najbrž ne bi dobili.

Ustanovitev obćine Bloke bo imela za razvoj in obstoj Bloške planote dolgoroćno pozitivne učinke, saj smo na ta način pridobili pravico in možnost, da sami odloćamo o našem bodoćem razvoju. Menim, da smo ponujeno priložnost v prvem mandatu delovanja dobro izkoristili. Uspehov, pa tudi težav ni manjkalo, pa vendar bi na vprašaje o najpomembnejših uspehih izpostavil dvoje:

- na obćini Bloke smo uspeli z minimalno kadrovsko zasedbo zelo hitro organizirati normalno delovanje obćine,
- v dobrih dveh letih smo uspeli realizirati številne projekte na področju razvoja infrastrukture ter se s tem pomembno približati cilju, ki smo si ga zastavili, da bi v nekaj letih vsem Bloćanom zagotovili vsaj osnovne pogoje za življenje ter s tem ohranili življenje v vseh naseljih Bloške planote.

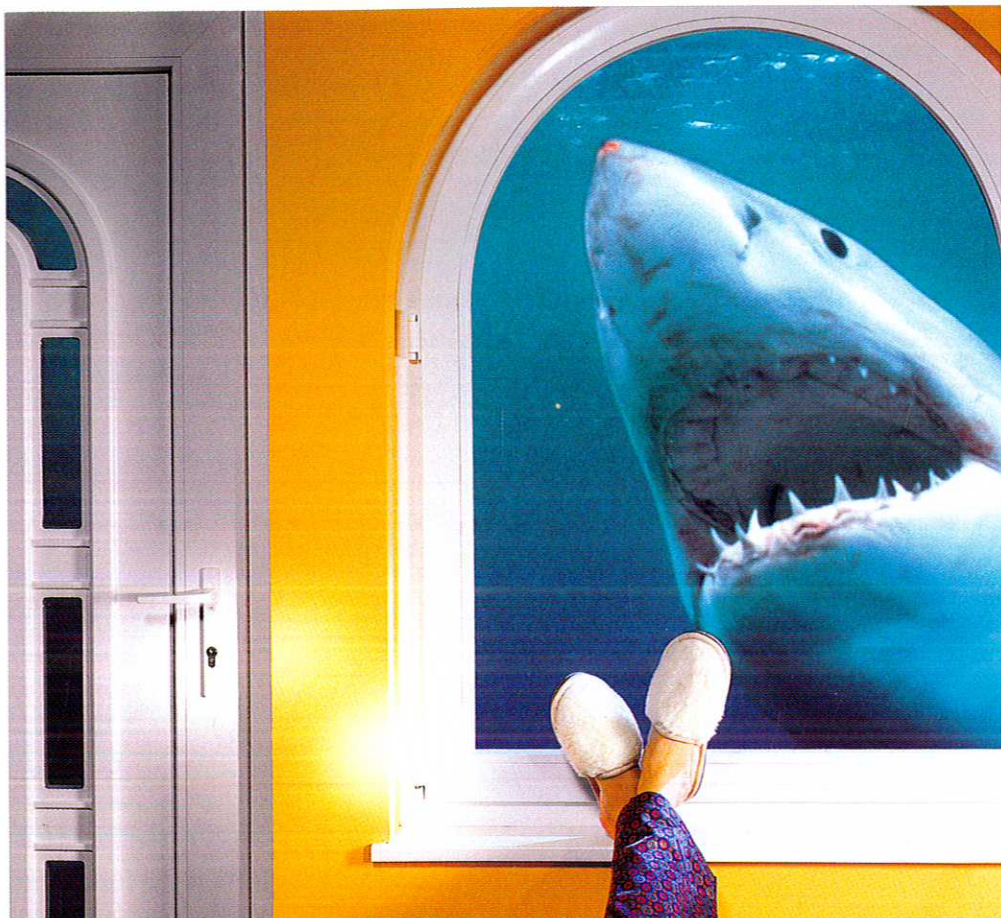
▫ **Za našo obćino in za njene organe**

Nadaljevanje na 3. strani

Foto: Simon Korenjak

"Bloćani smo imeli srećo, ker smo pravico do samostojne obćine dobili še v prejšnjem mandatu. Letos te priložnosti najbrž ne bi dobili," meni župan Jože Doles.

KOVINOPLASTIKA LOŽ

Kovinoplastika Lož d.d.
PE Gradbeni elementi
Nova vas 57, 1385 Nova vas
Tel: 01 70 50 600
01 70 50 610
Fax: 01 70 50 616
www.kovinoplastika.si

Okna in vrata
z dolgo življenjsko dobo,
energetsko varčna in
varna pred plenilci.
Ugodni kreditni pogoji.
Velika izbira kakovostnih
strešnih oken ROTO.

Infirma Echo foto: Buenos Dias

O, kuža.

KIA KIA MOTORS

SPECTRA

ŽE OD 2.185.000 SIT

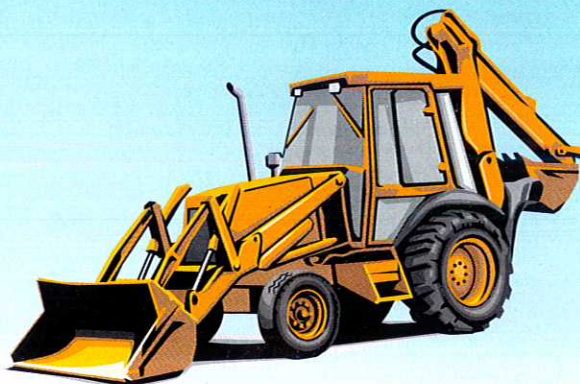
Sephia letnik 2001 -
prihranek **300.000 SIT**
+ brezplačna klima
(do razprodaje zalog)

Ugodne cene
letnih gum:
LASSA, KUMHO,
DEBICA, FULDA,
MONTANA

Bojan Kraševac s.p. - Pooblaščen prodajalec in serviser
za vozila KIA: Studenec 12a, Nova vas, tel.: 01/709 89 36,
fax.: 01/709 89 37, e-mail: info@krasevec-sp.si

JOŽE MULC s.p.

AVTOPREVOZNIŠTVO IN
USLUGE S TEŽKO
GRADBENO MEHANIZACIJO

Skupaj gradimo lepšo prihodnost!

Jože Mulc s.p.
Fara 1
1385 Nova vas
Tel.: 01/709-89-50
Fax.: 01/709-89-51

Nadaljevanje s 1. strani
je značilno, da delujejo brez pomembnejših notranjih ali političnih trenj. Seje sveta so zelo konstruktivne in uspešne. In letos vam je že v začetku februarja uspelo sprejeti občinski proračun.

Zelo pomembno se mi zdi, da izvoljeni člani občinskega sveta in župan v malih občinah ugotovijo, da na državno politiko nimajo skoraj nikakršnega vpliva in se zaradi tega na občini s politiko ni vredno ukvarjati. V ospredju aktivnosti mora biti prizadevanje za razvoj kraja. In prav to se je zgodilo na občini Bloke. V vsem obdobju delovanja se niti enkrat nismo soočili s političnimi nasprotovanji, ker se s tem enostavno nismo ukvarjali. Želja vseh je bila, da se hitro, pa vendar pravilno dogovorimo o potrebnih razvojnih korakih. Zato ni slučajno, da smo skoraj vse sklepe, odloke, pravilnike itd. sprejeli s premislekom ob strpnem dialogu, pa vendar hitro in soglasno. Tudi sprejemanje letnih proračunov je vedno potekalo brez zapletov. Letos smo zaradi kandidature na razpis za dodelitev dodatnih sredstev iz sklada SAPARD s sprejemom proračuna še posebej pohiteli.

▫ **Zaostajanje na komunalni infrastrukturi**, ki je še iz časov, ko smo bili »pod drugo oblastjo«, je veliko. Kaj načrtujete postoriti letos in kako vam je sploh uspelo uskladiti prednostni red?

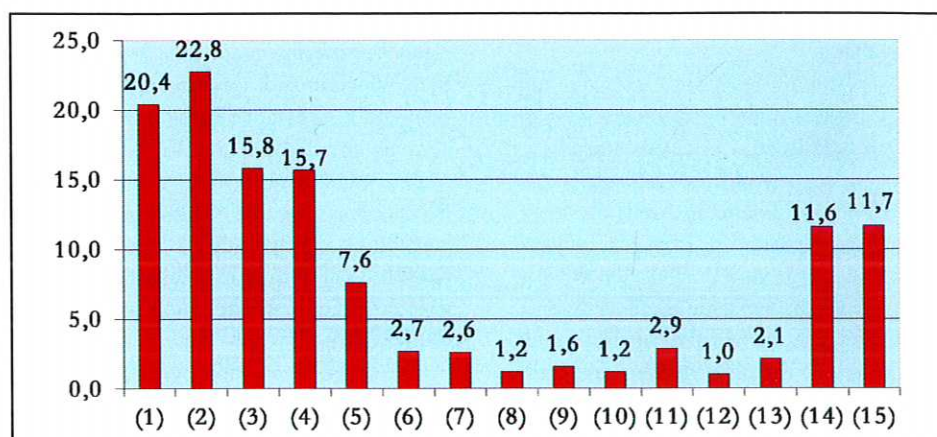
Občina Bloke spada med redkeje naseljena področja v Sloveniji, saj premoremo vsega 20 prebivalcev na kvadratni kilometer, 1615 prebivalcev pa živi kar v 45 naseljih oziroma zaselkih. Zaradi te specifik je reševanje komunalne infrastrukture na področju naše občine draga in zahtevna, pa vendar zelo pomembna naloga.

Kot v preteklih letih bomo tudi letos največji delež investicijskih sredstev usmerili v posodobitev **cestnega omrežja**.

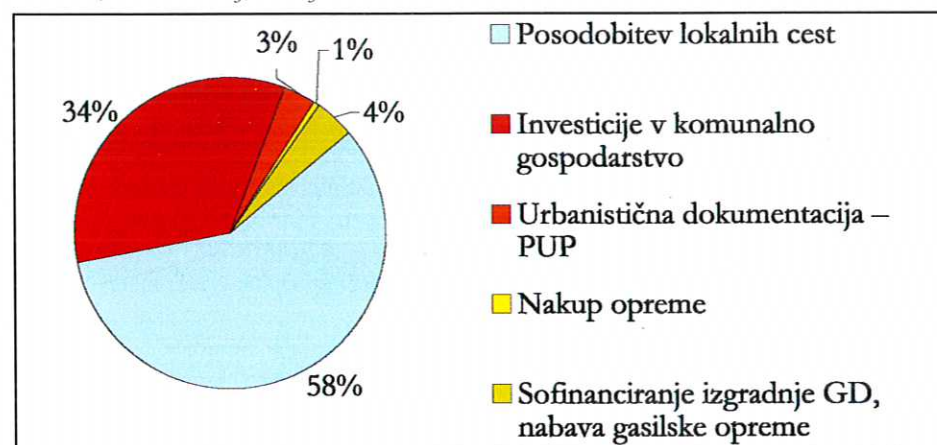
Dokončali bomo dela na cestnem odseku Hribarjevo – občinska meja z občino Cerknica v dolžini 800 metrov. Dokončanje te investicije je bilo predvideno že v lanskem letu, vendar nam je izvedbo del preprečil prezgodnji začetek zime.

Finančna sredstva v letošnjem proračunu nam omogočajo tudi izvedbo posodobitve cestnih odsekov v naseljih Jeršanovo – Lovranovo ter cesto od republiške ceste do naselja Benete, v skupni dolžini 2200 metrov. Zaradi ugodnih vremenskih razmer v mesecu februarju smo z zemeljskimi pripravami že začeli, dokončanje del je predvideno do septembra.

Nadaljevanje na naslednji strani

Splošni izdatki občine v milijonih SIT: 1. zdravstvo in socialno varstvo, 2. izobraževanje, 3. otroško varstvo, 4. zimsko in letno vzdrževanje cest, 5. javna razsvetljava, vodovod, smeti, 6. gasilska društva, civilna zaščita, 7. vzpodbude v kmetijstvu, 8. šport in rekreacija, 9. kultura, 10. občinsko glasilo, 11. turizem, 12. politične stranke, dotacije društvom, 13. proračunska rezerva, 14. plače zaposlenim, sejnine svetnikom, članom komisij, 15. dejavnost občine

Planirane investicije v letu 2002

1. Izdatki za pokrivanje obveznosti, ki so predpisane z zakonom in drugi splošni izdatki

Zdravstvo in socialno varstvo	20.420.000,00 SIT
Izobraževanje	22.763.000,00 SIT
Otroško varstvo	15.800.000,00 SIT
Zimsko in letno vzdrževanje cest	15.698.000,00 SIT
Javna razsvetljava, vodovod, smeti	7.606.000,00 SIT
Gasilska društva, civilna zaščita	2.696.000,00 SIT
Vzpodbude v kmetijstvu	2.600.000,00 SIT
Šport in rekreacija	1.200.000,00 SIT
Kultura	1.596.000,00 SIT
Občinsko glasilo	1.200.000,00 SIT
Turizem	2.886.000,00 SIT
Politične stranke, dotacije društvom	1.018.000,00 SIT
Proračunska rezerva	2.122.000,00 SIT
Plače zaposlenim, sejnine svetnikom, članom komisij	11.600.000,00 SIT
Dejavnost občine	11.700.000,00 SIT
Splošni izdatki skupaj	120.905.000,00 SIT

2. Planirane investicije v letu 2002

Posodobitev lokalnih cest	64.400.000,00 SIT
Investicije v komunalno gospodarstvo	37.763.000,00 SIT
Urbanistična dokumentacija – PUP	3.600.000,00 SIT
Nakup opreme	760.000,00 SIT
Sofinanciranje izgradnje GD, nabava gasilske opreme	4.550.000,00 SIT
Investicije skupaj	111.073.000,00 SIT

LETNI PRORAČUN 2002 SKUPAJ

231.978.000,00 SIT

Nadaljevanje s prejšnje strani

bra tega leta.

V planu investicij smo predvideli tudi začetek posodobitve lokalne ceste Ravnik – Zavrh – Polšeče – občinska meja. S to investicijo se potegujemo tudi za pridobitev dodatnih finančnih sredstev, ki so predvidena v skladu za razvoj demografsko ogroženih področij. V ta namen smo že v mesecu januarju kandidirali na razpisu. Rezultat razpisa še ni znan, upamo pa, da bo ugoden. Od uspeha na tem razpisu je tudi odvisno, kakšen del rekonstrukcije bo izveden že v tem letu. Vsekakor pa upamo, da bomo letos uspeli realizirati vsaj I. fazo rekonstrukcije od Zavrha do Polšečega. Izvedbo te investicije finančno podpirajo tudi prebivalci iz omenjenih naselij, saj so pripravljeni prispevati skoraj tretjino sredstev celotne investicije.

Na področju cestne infrastrukture želimo posodobiti tudi krajši odsek ceste v Velikih Blokah v smeri Velike Lašče, vendar le v področju stanovanjskih hiš. V zadnjem trenutku smo v plan uvrstili tudi preplastitev ceste na Glini, saj so vaščani izkazali interes za sofinanciranje.

Zelo obetavno izgleda tudi pri izgradnji vodovoda Mramorovo – Hiteni. Za to investicijo smo že pridobili ustrezno gradbeno dovoljenje, ugodno pa se odvija tudi na razpisu za dodatna sredstva iz sklada SAPARD, ki ga sofinancira tudi Evropska skupnost.

Kar nekaj aktivnosti je vloženih tudi v projekt sanacije Bloškega jezera. Trenutno smo v izdelavi idejnega projekta ter pridobitvi ustreznih soglasij za poseg v prostor. V kolikor bomo s pripravljalnimi deli pravočasni, je naša velika želja sanacijo izpeljati še v letošnjem letu.

Plan investicij obsega še nekaj manjših projektov kot so izdelava pločnika od središča Nove vasi do Nove Ljubljanske banke, obnova opornega zidu pri Fari, II. faza ureditve potoka Sušica v Novi vasi itd.

Plan investicij je zelo obširen, pa vendar upam, da bomo večino nalog realizirali še v tem letu.

Kam investirati in v kakšnem vrstnem redu je vsekakor eno izmed ključnih vprašanj. Na občini Bloke smo v tem mandatu na ta vprašanja odgovorili presenetljivo hitro in brez večjih nesoglasij. Že v prvem letu delovanja smo si predvsem na področju cestne infrastrukture postavili okvirni vrstni red aktivnosti, ki smo se ga kasneje v glavnem tudi držali. Vrstni red pa je bil postavljen po določenih kriterijih. Prednost so dobili pomembnejši cestni odseki in večja naselja, zelo pomemben pa je tudi interes

občanov za sofinanciranje. Za nemoteno uskladitev prednostnega reda investicij pa je bilo odločilno tudi dejstvo, da smo v tem mandatu s sredstvi gospodarili zelo racionalno in zgradili več, kot bi lahko realno pričakovali. Na tej osnovi smo si pridobili maksimalno zaupanje občinskega sveta.

▫ **Naloga občine je, da skrbi tudi za socialno varstvo, izobraževanje, otroško varstvo. Kako boste poskrbeli za te dejavnosti?**

Občina je v skladu z zakoni dolžna zagotoviti sredstva za sofinanciranje delovanja osnovne šole, zagotoviti šolske prevoze, sofinancirati plačila v vzgojno-varstvenih ustanovah, zagotoviti sredstva za plačilo domskih oskrbnin za ostarele brez zadostnih dohodkov itd. Pri naštetih nalogah gre za zakonske obveznosti, zato se mi zdi pomembnejše povedati nekaj informacij o aktivnostih občine Bloke za izboljšanje pogojev delovanja v navedenih zavodih. Na občini Bloke se v ta namen pripravljamo na posodobitev prostorov vrtca. Za izvedbo te investicije so že izdelani vsi projekti, pridobljeno je tudi gradbeno dovoljenje. Rekonstrukcija vrtca je predvidena v letu 2003. Že v tem mandatu smo pomembna sredstva investirali v obnovo osnovne šole in telovadnice. V naslednjih letih bo v obnovo centralnega objekta potrebno še veliko vlagati, med drugim bo potrebno posodobiti tudi zdravstveno postajo v Novi vasi.

Pri t. i. družbenih dejavnostih pa seveda ni vse le v denarju. Pomembni so tudi odnosi na relaciji občina – zavod. Dobri odnosi lahko pomembno vplivajo na kvaliteto dela tistih, ki se ukvarjajo z našimi najmlajšimi, ostarelimi in drugimi, ki potrebujejo nego in pomoč.

▫ **Letos ste tudi intenzivno pristopili k izgradnji mrliške vežice. Kakšne aktivnosti in s kakšno dinamiko bodo potekala dela?**

Želja za izgradnjo mrliške vežice na Blokah je stara že vrsto let. S to nalogo so se ukvarjali že naši predhodniki na takratni Krajevni skupnosti. Tudi na novoustanovljeni občini Bloke smo nedokončano nalogo prevzeli z vso resnostjo. Vendar je bilo potrebno za izgradnjo mrliške vežice na predvideni lokaciji v bližini pokopališča rešiti dva ključna problema in sicer:

- poskrbeti za zazidljivost parcele,
- odkupiti zemljišče od dosedanjega lastnika.

V tem trenutku je reševanje omenjenih problemov v zaključni fazi. Ravno v teh dneh smo po dolgotrajnih prizadevanjih odkupili zemljišče. V zaključni fazi pa je tudi sprememba sestavin prostorskega

plana občine Bloke, nov prostorski plan mora potrditi še Vlada republike Slovenije.

V naslednjih mesecih bomo lahko intenzivirali aktivnosti za čimprejšnjo izgradnjo prepotrebne mrliške vežice. Pred začetkom del pa je potrebno pridobiti še lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Trenutno se ukvarjamo z izborom ustreznega projekta.

V kolikor bodo aktivnosti potekale po predvidevanjih, bomo še letos pridobili vso ustrezno dokumentacijo ter začeli vsaj z zemeljskimi deli. Zaključek del je predviden v naslednjem letu.

▫ **Proces globalizacije v svetu neusmiljeno teče naprej, ne da bi kdo to namerno hotel. Razvoj grozi, da se bodo stvari odločale in dogajale le v večjih centrih, podeželje pa bo le nekakšen etnografski rezervat. Ali je moč ta črni scenarij z aktivno lokalno politiko spremeniti v perspektivnega tudi za kraj, kot so Bloke? Kako se to odraža tudi v proračunu? Kaj bi morala še postoriti širša lokalna skupnost oziroma država?**

Slovenija si na moč prizadeva čimprej vstopiti v družino evropskih držav. Makro ekonomisti so si v glavnem enotni, da je ta korak za Slovenijo nujen. Vendar pa je v življenju vedno tako, da spremembe prinašajo pozitivne pa tudi negativne učinke. Dolgoročno gledano pa verjamem tistim, ki pravijo, da se temu koraku enostavno ne moremo upreti, sicer bi bili izločeni iz »igre«. Vstop v družino evropskih držav pa za Slovenijo pomeni,

Poročilo nadzorne občine

Na podlagi 37. člena Statuta občine Bloke in Poslovnika o delu nadzornega odbora je imel nadzorni odbor redno sejo in pregledal finančno poslovanje dne 22. 1. 2002 za leto 2001.

Pregled je potekal v prostorih občine Bloke. Pregledana so bila naslednja področja:

- investicije,
- obnova strehe na telovadnici in osnovni šoli,
- asfaltiranje ceste Velike Bloke – Radlek,
- asfaltiranje ceste Nemška vas – Volčje,
- avtobusni prevozi,
- cestno vzdrževanje in gozdne ceste,
- osebni dohodki,
- pogodbe o delu,
- promocija občine,
- posebni socialni zavodi,

da bomo podvrženi še močnejšim vplivom globalizacijskih procesov. O vplivih le-teh na življenje ljudi v Sloveniji bi lahko pisali zelo obširno, vendar bi se kot župan občine Bloke želel omejiti zgolj na možne vplive v naši sredini. Vsekakor za gospodarstvo in kmetijstvo ne bo lahko, saj bo podvrženo še močnejšemu konkurenčnemu boju. Seveda pa bodo tudi pozitivne stvari. Evropsko tržišče bo odprto vsem, ki bodo sposobni proizvajati kvalitetne proizvode po konkurenčnih cenah. Na evropskem trgu obstajajo tudi kapitalske rezerve, ki jih potencialni investitorji želijo plasirati na nove trge. Denar pa bo prišel le na osnovi kvalitetnih programov in sicer v tiste sredine, ki jih bodo sposobne pripraviti. Globalizaciji se zato po mojem mnenju ne moremo izogniti, od nas vseh pa je odvisno, kako se bomo znašli v novih razmerah.

■ **V jeseni bodo ponovno lokalne volitve. S kakšno perspektivo bodo Bloke stopile v novo štiriletno obdobje?**

V prvem mandatu delovanja občine Bloke smo postavili dobre temelje za načrtovanje bodočega razvoja celotnega področja občine. Osnovni cilj je bil in upam, da bo ostal tudi v bodoče, kako čimprej zmanjšati zaostanek v razvoju glede na razvitejša področja v Sloveniji. Seveda bo ta cilj poizkušala realizirati novoizvoljena garnitura občinskega vodstva. Upam le, da bomo uspeli izvoliti ekipo, ki bo vztrajala na začrtani poti.

Pogovarjal sem se Stane Korenjak

Ornega odbora Bloke

- splošni socialni zavodi,
- drugi operativni stroški,
- otroško varstvo,
- stroški ogrevanja in
- ostala manjša področja financiranja občine Bloke.

Na podlagi pregledanega zaključnega računa za leto 2001 je skupna ugotovitev nadzornega odbora, da so bila finančna sredstva smotrno in gospodarno porabljena.

Nadzorni odbor je predlagal zaključni račun v potrditev občinskemu svetu.

Poročilo o pregledu finančnega poslovanja občine je bilo podano na 20. redni seji občinskega sveta 31. januarja 2002.

*Predsednik NO občine Bloke: Miroslav Doles
Člana: Milan Modic in Stane Jakopin ml.*

Prejeli smo

Regijski park Snežnik in industrija: Park ali past?

V januarski številki Bloškega koraka se gospod Sine Radl sprašuje, kaj na Bloke prinaša park. Še posebej ga skrbi, da bi zaradi omejitev, ki bi jih park prinesel industriji, Bloke ponovno začele drseti navzdol.

Predvideni regijski park Snežnik je izredno velik, razteza se čez približno 1000 km², to je več kot Triglavski narodni park. V njem naj bi bilo okrog 120 naselij, nekatera od njih imajo tudi industrijo. Gre torej za veliko območje, ki je glede na zaposlitev izredno močno usmerjeno v industrijo – delež zaposlitve v industriji je nadpovprečen za slovenske razmere. Demografske razmere niso rožnate: prebivalstvo se stara, več kot polovica naselij izgublja prebivalstvo.

Vsa ta dejstva smo upoštevali, ko smo pripravljali režime, ki naj bi veljali v bodočem parku. Res je, da v gradivu, ki so ga obravnavali občinski svetniki na Blokah novembra lani, industrija ni posebej omenjena. Zakaj? Ker se nanjo ne nanaša nobena prepoved oziroma zahteva. V osnutku uredbe o regijskem parku Snežnik je več določb o tem, kaj naj v parku ne bi bilo dovoljeno. Nobena od teh določb ne zadeva industrije!

Zakaj industrije nismo omejevali? Prvič, ker je Slovenija v zadnjih letih sprejela niz **predpisov s področja varstva okolja**. Predpise o emisijah morajo spoštovati vsa podjetja, ne glede na to, ali so v parku ali ne. Ti predpisi so – po zagotovilih strokovnjakov s področja varstva okolja – dovolj strogi in v regijskem parku ni potrebno, da bi postavljali dodatne zahteve.

In drugič, zavedamo se, da industrija daje kruh velikemu deležu prebivalstva parka. Eden od ciljev parka pa je, da obdržimo **vasi žive**, saj le tako lahko ohranimo tukajšnjo kulturno pokrajino, suhe kraške travnike, vlažne travnike ob Bloščici. Kdo bo kosil in preprečeval zaraščanje, če se bodo vasi izpraznile? Kdo bo skrbnik tukajšnje narave? Prav domačini so po mnenju mnogih najboljši naravovarstveni nadzorniki.

Prepričani smo, da park Blokam ne bi prinesel novega koncepta razvoja –

industrijski obrati zaradi določb uredbe o regijskem parku ne bodo omejeni. Prav tako nekoga, ki bo želel v Novi vasi – ali katerikoli drugi vasi na Blokah – odpreti obrt, zaradi parka ne bo doletelo niti eno dodatno soglasje! Enako velja tudi za vse, ki bi želeli graditi nove hiše znotraj ureditvenih območij naselij, kot jih je občina za gradnjo določila v svojem prostorskem planu. Tudi za tako gradnjo ne bo potrebno niti eno dodatno soglasje.

Postavljeno je bilo vprašanje: Si lahko predstavljate industrijske Jesenice kot del Triglavskega narodnega parka? Odgovor je seveda: ne. A zanimivo: režim v zakonu o Triglavskem narodnem parku industrije oz. proizvodnih objektov ne prepoveduje! Prepovedana je le predelava eksplozivnih in nevarnih snovi. In narodni park ima strožje režime. Zato obrnimo vprašanje: ali si lahko predstavljate industrijske Jesenice na Blokah? Za večino – tudi mnoge domačine – bo odgovor verjetno: ne. Če pa nas vprašate, ali lahko industrija ostane na Blokah, je naš odgovor: da.

Bo pa park prinesel boljše razvojne priložnosti tistim, ki se s turizmom na Blokah že ukvarjajo ali pa imajo take načrte. Kakšen **turizem** bo park podpiral? Zaželen je stacionarni turizem, saj gost, ki prenočuje, v kraju pusti največ denarja. Kot je slikovito opisal naš kolega iz narodnega parka Nežidersko jezero v Avstriji: "Tisti, ki pride za en dan, porabi naravo, tisti, ki ostane, porabi denar." Zaželen je naravoslovni turizem, saj ti gostje prihajajo tudi izven glavne sezone, izkoriščenost kapacitet je tako boljša. Zagotovo se bo s parkom izboljšal položaj nekaterih **kmetov**: razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, prodaja – zlasti ekološko pridelanih – pridelkov obiskovalcem parka. Vsi trije obstoječi slovenski naravni parki že skušajo uvesti blagovne znamke.

Zaradi parka tukajšnji industriji ne bo šlo slabše, kot bi ji šlo, če parka ne bi bilo. Marsikomu na Blokah pa bo šlo boljše, če bo izkoristil nove priložnosti.

*Breda Ogorelec
Agencija RS za okolje*

Zagotoviti razvoj tudi Notranjski regiji

Leta 2000 je bila ustanovljena *Regionalna razvojna agencija v Pivki*. S svojo dejavnostjo naj bi pokrivala prostor Notranjske in Krasa. Lani je bil za direktorja imenovan diplomirani inženir *Igor Čebovin*. Z njim smo se tudi pogovarjali o načrtih in nalogah, ki so si jih zadali.

▫ Prosim, če nam predstavite, kdo so vaši ustanovitelji in kakšna je vaša vloga v družbenopolitični skupnosti.

Ustanovitelji naše razvojne agencije so bili v prvi fazi občine Postojna, Pivka, Cerknica in Loška dolina, Območni obrtni zbornici Postojna in Cerknica, ZRC SAZU – Inštitut za raziskovanje krasa, Zavod za turizem Postojna in Lokalni pospeševalni center Pivka. V drugi fazi so se pridružili še občina Bloke, Gospodarska zbornica Slovenije in Ministrstvo za gospodarstvo/Javni sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja.

Smo ena od dvanajstih razvojnih agencij, ki pokrivajo celoten slovenski prostor.

Trenutno je naša glavna naloga priprava regionalnega razvojnega programa (v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja) za območje sodelujočih občin, ki je precej zahtevna, obsežna in kompleksna naloga. Sicer pa je naša naloga pripravljati in izvajati razvojne projekte, jih medsebojno usklajevati in seveda posodabljalati glede na trenutne razvojne možnosti. V širši družbeni skupnosti smo vezni člen med državnimi institucijami in lokalnimi skupnostmi, oziroma gospodarskimi subjekti na tem geografskem območju.

▫ Poleg tega, da oblikujete vloge na razne razpise ministrstev, pripravljate regionalni razvojni program za Notranjsko – kraško regijo za obdobje 2002 – 2006. Iz kakšnih izhodišč izhajate in kakšna je perspektiva tega prostora?

Pri pripravi razvojnega programa izhajamo predvsem iz štirih vsebinskih izhodišč:

– **Gospodarstvo**, kjer želimo odgovoriti, kako vzpodbuditi razvoj podjetništva, kako zagotoviti konkurenčnost, poiskati perspektivo turizma.

– **Človeški viri**, kjer želimo ugotoviti ta pomembni potencial, kakor tudi stanje in potrebe na področju družbenih dejavnosti.

– **Prostor in infrastruktura** je gotovo zelo pomemben dejavnik, ki vpliva na razvoj gospodarstva, govori o kvaliteti

življenja in poseljenosti prostora.

– **Naravni viri in okolje** pa je segment vprašanj o danostih, ki predstavljajo našo prednost in možnost sonaravnega izkoriščanja.

Za zagotavljanje sistema "od spodaj navzgor" smo izvajali delavnice, na katere

va, vsi ostali pa živijo od neproizvodnih produktov oziroma storitev. Ali je moj vtis pravilen? Kako ga preseči?

To je najbrž najpomembnejše vprašanje v strategiji razvoja. Osebnostno menim, da je tu potrebno morda pogledati nekoliko nazaj. Včasih se je veliko ljudi ukvarjalo s trgovino, ki je bila prepovedana, pa so temu rekli »kontrabant«. Danes, ko je trgovanje odprto in legalizirano, pa mnogo premalo izkoriščamo to dejavnost (v strukturi gospodarstva v regiji je trgovine 7,5%). Dosti premalo izkoriščamo prednost, da živimo v prostoru med mediteranom in celino. Evropska unija se nam vse bolj blizu in skoraj bomo predmestje Trsta. Bomo znali to izkoristiti ali bomo še naprej ostali nizkotehnološka monostrukturna regija s

Igor Čebovin, direktor Regionalne razvojne agencije

smo vabili tako lokalne/regionalne strokovne službe kot zainteresirano javnost. Definirali smo glavne programe in podprograme, v okviru katerih se bodo oblikovali projekti, s katerimi bomo realizirali razvojne usmeritve. Pomemben del pri tem je planiranje sredstev za regionalni razvoj v občinskih proračunih. Regionalni razvoj sloni tudi na načelu subsidiarnosti, kar poenostavljeno pomeni, da moraš najprej sam postoriti, kar moreš in šele nato lahko pričakuješ pomoč od države. Pregovor: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal« še vedno velja.

▫ Če si nekoliko poenostavljeno odgovorimo na gornja izhodišča, imam vtis, da je perspektiva potreb predvsem v proizvodnji visoko kvaliteten manufakturnih izdelkov. V razvitem svetu se z neposredno proizvodnjo ukvarja menda le okrog petnajst odstotkov prebivalst-

va, prevladujočim deležem industrije, kmetijstva, prometa in drugih klasičnih storitev? Zato je pristop, ki ne upošteva razvojne in tehnološko – inovacijske prenovе obstoječih podjetij, od velikih do srednjih, majhnih in mikropodjetij, praviloma že v naprej obsojen na neuspeh.

▫ Svet se danes srečuje z globalizacijo. To je proces, ki ga nihče zavestno ne podpira, pač pa ga poganja zakonitost ekonomije. Nekoliko črn scenarij predvideva, da se bo vse dogajalo (proizvodnja in odločanje) v velikih središčih. Podeželju bo ostala le še vloga etnografskega rezervata. Ali je moč načrtovati razvoj podeželja tudi ob globalizaciji?

Živeti ob globalizaciji je gotovo velik izziv za ljudi, ki se ukvarjamo z razvojem podeželja. Proces najbrž ni moč ustaviti z demonstracijami, z razbijanjem trgovin ter prevračanjem avtomobilov. Menim, da je pri

planiranju razvoja ruralnih okolij potrebno upoštevati smernice, ki jih nakazuje globalizacija, vendarle pa razvoj podeželja pogojujejo tudi drugi dejavniki, ki jih je potrebno pri tem upoštevati. Glede na to, da se RRP pripravlja za obdobje do leta 2006, smatramo, da globalizacija ne bo ključnega pomena pri razvoju podeželja.

▫ **Trenutno poteka postopek za ustanovitev Regijskega parka Snežnik. Kako bo njegova ustanovitev vplivala na razvoj tega prostora?**

Uredba o ustanovitvi Regijskega parka Snežnik je v javni obravnavi. Pri njej me moti predvsem velika neenovitost. Tako na primer omejuje nekatere športno rekreativne aktivnosti kot so letenje z ultra lahki letali, spuščanje zmajev... na drugi strani pa je na istem teritoriju vojaški poligon, ki ima na okolje škodljiv vpliv, pa to nikogar ne moti. Ker gre za prostor, ki postaja predvsem s kmetijskega vidika nezanimiv (trenutno stanje v kmetijstvu, zaraščanje...) ji lahko očitamo predvsem to, da uredba ni, oziroma je premalo razvojno naravnana. Park ne sme biti rezervat, ampak območje, ki bo lokalnemu prebivalstvu nudilo določene razvojne možnosti in prednosti.

▫ **Kako vidite specifičnost razvoja na Blokah, kjer je industrija šibka, kmetijstvo je zaradi neugodne klime in velike razdrobljenosti obdelovalnih zemljišč v težkem položaju, turizem je morda šele v povojih, mladi izobraženi kadri pa odhajajo drugam?**

Razvoj je zelo dolgotrajen proces. Je skupek institucionalnih, infrastrukturnih, finančnih, kadrovskih in drugih pogojev, ki jih je tudi na območju Blok potrebno povezati s pospešeno sanacijo razpoložljivih zmogljivosti, s čimer bomo posredno zmanjšali tudi odtok razvojnega potenciala tako Blok kot celotne regije.

Ugodno razvojno okolje regije nastaja s sodelovanjem in povezovanjem med razvito infrastrukturo (materialno, intelektualno, tehnološko, finančno, socialno in informacijsko), institucionalno mrežo regije, ki povezuje razvojno sodelovanje različnih nivojev, raznovrstnimi institucijami civilne družbe s specialnimi znanji, od tehnoloških do institucij za izobraževanje ter zadostnim številom podjetij različnih velikosti in branž. Glede na stanje in razvojne potenciale ter povezovanje omenjenih razvojnih dejavnikov bi občina Bloke morala pričeti zagotavljati prostorske in institucionalne pogoje, ki bodo za začetek dobra spodbuda nerazvitemu podjetniškemu okolju.

Pogovarjal sem se Stane Korenjak

Regijski park Snežnik na Blokah

Park – razvojna priložnost ali nevarnost?

Ideja za ustanovitev parka na Notranjskem je že zelo stara. Po izjavah tistih, ki vodijo ta projekt, so se prve ideje o parku pojavile že pred 35 leti.

Zadnjih nekaj let pa se je začelo delati na tem projektu zelo resno. Vodenje projekta poteka na Ministrstvu za okolje in prostor. Snovalci parka so v okviru raznih delavnic v razpravo vključili veliko število ljudi. Tako so pri oblikovanju osnutkov aktivno sodelovali gostinci in drugi turistični delavci, lovci, ribiči, kmetje in drugi. Namen teh delavnic je bil spoznati želje in potrebe prebivalcev, ki bodo v parku živeli in delali.

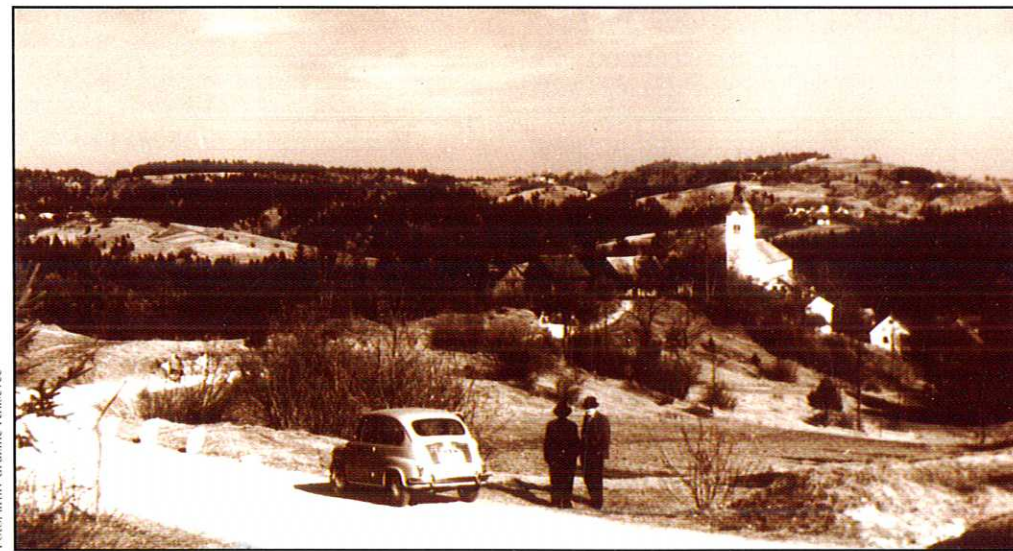
Zakaj sploh potrebujemo parke?

Pisec članka, ki je bil objavljen v prejšnji številki Bloškega koraka je zelo slikovito ugotovil, da je cel svet pred mnogimi leti bil en sam park. Ljudje pa so ga z intenzivnim industrijskim razvojem začeli brezobzirno uničevati. Svet se že danes spopada s pomanjkanjem pitne vode, čist zrak spada že med razkošje, živalske in rastlinske vrste izginjajo. Vse več je ljudi, ki se resno sprašujejo, kam vse to vodi. Na osnovi raznih gibanj za zaščito narave se je odnos do nje v zadnjih letih, še zlasti v Evropi, precej spremenil. Evropska

Kakšno je trenutno stanje v

zvezi z ustanovitvijo regijskega parka Snežnik?

Ko se je postopek ustanovitve regijskega parka Snežnik približeval zaključni fazi, so bile vanj aktivno vključene tudi lokalne skupnosti. Osnutek uredbe je bil najprej predstavljen ožjim skupinam občinskih vodstev, kasneje je predstavitev potekala v vseh občinskih svetih. V teh razpravah so se oblikovale številne pripombe, ki so bile večinoma tudi upoštevane.

Sv. Trojica – okrog leta 1960

skupnost si je zastavila program, po katerem naj bi kar tretjino površine spravila v najrazličnejše parke.

Slovenija je v želji, da se vključi v družino evropskih narodov, prilagodila svojo zakonodajo. Že iz sredstev javnega obveščanja smo informirani, da imamo usklajena že skoraj vsa področja, med drugimi tudi okoljevarstvena. Vsekakor se bomo morali v bodoče do narave obnašati bolj prijazno in sicer ne glede na to, ali bomo v parku ali ne.

Do začetka teh razprav je bilo javno mnenje glede ustanovitve regijskega parka Snežnik zelo pozitivno. Natančnejša analiza osnutka uredbe pa je vzpodbudila razmišljanja o tem, ali park za naše kraje pomeni razvojno priložnost ali nevarnost. In prav je tako. Po prvotnem predlogu bi namreč celotna občina Bloke z vso industrijo spadala v park. Upravičeno smo se spraševali, ali večja industrijska podjetja sodijo vanj. Prevladalo je mišljenje, da bi

Nadaljevanje na naslednji strani

Izzivi časa in bloški lobiji

Ko sem pred kakšnimi petdesetimi leti trgal hlače v šolskih klopeh, nas je takrat mlada socialistična oblast poučevala tudi s statističnimi podatki, da je pri nas še vedno več kot petdeset odstotkov prebivalstva kmetov, ostali pa so uslužbenci in industrijski delavci v tovarnah. V razvitem svetu pa od kmetijstva živi le nekaj odstotkov prebivalstva, vsi ostali pa delajo v tovarnah. Ko bo pri nas tako, bomo živeli v industrijski družbi in v izobilju brez vsakodnevnih skrbi. Pri risanju pa si bil pohvaljen, če si narisal lepo pokrajino, kjer so v ospredju pastirčki pasli živino, malo dlje so kmetje obdelovali polje, še bolj v ozadju pred oddaljenimi gorami pa veliko tovarno s še večjim dimnikom, iz katerega se je črno kadilo. Takšna je bila naša idila in oblast je kmete z najrazličnejšimi ukrepi in zakoni spravljala k pameti.

In kako se je po pol stoletja uresničila socialistična vizija? Kmetov je samo še za odstotek ali dva. Zaposleni smo v industriji, ki je že podrla velike dimnike in skuša proizvajati po ekološko čistih postopkih. Neradi priznamo, da živimo pravzaprav v izobilju, ker v nas vrta skrb, kam vse te industrijske proizvode prodati, ko pa ti neumni »Singapurci« znajo vse to narediti veliko ceneje, zaradi česar propade vsake toliko časa kakšno naše podjetje. Običajno si odgovorimo, da je potrebno izdelovati kakovostnejše, cenejše izdelke. Toda v razvitem svetu, kjer to že znajo, je v industriji zaposlenih le še 15 odstotkov od vseh zaposlenih, ker globalizacija in centralizacija neusmiljeno poganja velike sisteme v velikih mestih in podeželje postaja le še etnografski okras.

Pred pol leta je Bin Ladnu uspelo realizirati noro idejo in je uspešno podrl dva stonadstropna nebotičnika, ki smo jima po slovensko rekli Svetovni trgovinski center. Te dni poteka v Barceloni konferenca – vrh Evropske unije. In zopet neki marginalci razbijajo izložbe, avtomobile in podobno. Globalizacija pa teče dalje.

Kako peljati razvoj Blok naprej, smo v tej številki povprašali župana in direktorja Regionalne razvojne agencije Notranjsko-kraške regije. To vprašanje bomo v prihodnjih številkah zastavili še nekaterim pomembnim osebnostim. Zastavljamo ga pa tudi vam, bralcem Bloškega koraka. Predpostavljam, da bomo odgovore dobili predvsem iz dveh lobijev:

– Včasih povprašam, kaj študira ta ali oni bloški študent. Dobivam zanimive odgovore kot so: komunikologijo, kulturologijo, etnologijo, mednarodne odnose in tako dalje. Kaj pa je to? Se to lahko je? Da tako je to. Mlade ne zanima le, kako se »izstanca rigl« ali izdela okno ali kako se nažaga kombi plošča. Zanima jih tudi informacija in človek. Zaradi tega vabim bloške študente, da še pred ustanovitvijo svojega kluba sprostijo ustvarjalnost na straneh našega časopisa. Naj živi študentski lobi.

– Drugi lobi pa naj bi sestavljali Bločani, ki živite po svetu in tam opravljate pomembna dela. Kar nekaj izvodov našega časopisa potuje tudi na druge kontinente. Tudi vi se oglasite. Sporočite nam svoje izkušnje in misli. Zatorej naj živi lobi Bločanov po svetu.

V našem uredništvu smo se pogovarjali, da bomo poleti organizirali piknik bralcev Bloškega koraka. Upam, da nam bo to uspelo, več o tem pa v naslednji številki, ki bo izšla ob dnevu državnosti.

Stane Korenjak

Nadaljevanje s prejšnje strani

strožje okoljevarstvene zahteve za podjetja pomenila višje proizvodne stroške v primerjavi s podjetji izven parka ter posledično nekonkurenčnost na trgu. Na osnovi teh mnenj je bil sklican sestanek direktorjev podjetij iz občin Bloke in Loška dolina ob prisotnosti obeh županov. Sprejet je bil sklep, da se zahteva izločitev iz parka za pretežni del naselij iz občine Loška dolina in južni del občine Bloke. Brezpogojno se iz parka izločijo naselja, kjer je sedež industrije. Pismeno zahtevo z omenjeno vsebino smo posredovali Ministrstvu za okolje in prostor. Na sestanku županov z ministrom za okolje in prostor smo to zahtevo ponovno izpostavili ter poudarili, da ustanovitev parka brez upoštevanja naših pripomb v občinah Bloke in Loška dolina ne bomo podprli.

Naše zahteve so bile upoštevane. Po novem predlogu je iz parka izločen večji del občine Loška dolina ter celotno področje občine Bloke. Na Ministrstvu za okolje in prostor so kasneje predlagali, da bi področje ob potoku Bloščica zaradi rastlinskega bogastva le želeli ohraniti v parku. Da bi omenjeno področje ohranilo povezavo z ostalim parkom, bi po tem predlogu v parku ostala še štiri naselja in sicer Ulaka, Glina, Studeno in Radlek. Ministrstvo občini Bloke predlaga osnovno varianto, po kateri je celotna občina izločena iz parka, prosi pa za soglasje, da se dovoli variantna obravnava, po kateri bi področje Bloščice z navedenimi naselji pustili v parku. Alternativno varianto bi obravnavali v medresorski obravnavi med ministrstvi in jo kasneje dali v javno

Kmečke igre

Župan občine Bloke se je sestal s predstavniki Turističnega društva Bloke, da skupno razrešijo vprašanje organizacije Kmečkih iger 2002. V zadnjem desetletju je kar nekaj organizacij delalo na kmečkih igrah. Pa so kar eden za drugim omagovali, saj so ne glede na dober obisk pridelovali izgubo. Pri tem pa so obiskovalci čestokrat odhajali ječnji s prireditve. Tudi Turistično društvo je v dilemi, kako naprej.

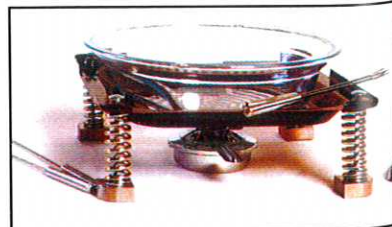
Dogovor sestanka je bil, da je nesmiselno igre odpovedovati, saj imajo svojo podobo, ki je prepoznavna. Organizacijo je potrebno izboljšati, tako da bo prireditev promovirala tako Bloke, kakor tudi bloški turizem. Povabiti je potrebno goste tudi iz drugih krajev, ne le iz neposredne okolice. Občina bo podpirala prireditve. Župan pa bo sklical sestanek, razširjen tudi z gostinci in drugimi zainteresiranimi društvi.

Najboljša reciklaža je ponovna uporaba

Re-kreacija

Ekologija postaja vse bolj pereč problem sodobne potrošniške družbe, za oblikovalce pa je že od nekdaj in čedalje bolj področje, ki ga morajo poleg drugih zahtev upoštevati pri načrtovanju novih izdelkov. Akademija za likovno umetnost je v okviru mednarodnega natečaja Zanussi Design Contest pripravila delavnico za študente oblikovanja, kjer so morali iz obstoječih delov sestavi-

ti nove uporabne predmete. Na natečaju se je odlično odrezala Brina Strman, saj je bila za svoj **fondue leginni** nagrajena – osvojila je odlično 3. mesto. Čestitamo!

razpravo med prebivalce bodočega parka. V primeru, da se prebivalci v javni razpravi odločijo proti parku, se celotna občina Bloke izloči iz omenjenega parka. S sprejetjem takega sklepa bi torej občanom iz omenjenih naselij omogočili, da se v postopku javne razprave celovito in objektivno informirajo o prednostih in slabostih, ki jih tak park prinaša. Občina Bloke pa bi ostala še naprej aktivni pogajalec. V nasprotnem primeru pa bomo izločeni iz nadaljnjih aktivnosti.

Občinski svet občine Bloke je na izredni seji dne 15. 3. 2002 obravnaval navedene predloge. Po burni razpravi je sicer potrdil predlog ministrstva za okolje in prostor, da se mu dovoli obravnavati alternativne variante. Naknadni dogodki, predvsem ostro nasprotovanje občanov iz prizadetih naselij pa nakazujejo možnost, da bo potrebno ta sklep ponovno pretehtati. Dokončna odločitev tako v tem trenutku še ni jasna, vsekakor pa bomo na to temo v naslednjih dneh še razpravljali.

Župan Jože Doles

Občina potrebuje grb

O občinskem grbu smo v našem časopisu že pisali. Tudi nekaj bralcev se je oglasilo. Občinski svet pa je tudi že imenoval komisijo za pripravo predloga, ki jo sestavljajo: Jože Doles, France Škrabec, Milena Mišič, France Ivančič in Stane Korenjak. Kot zunanjo strokovno institucijo je izbral podjetje Heraldika d.o.o. iz Ljubljane. Komisija se je že dvakrat sestala in obravnavala predloge in ideje, kaj naj ponazorimo v grbu. V bistvu so bili predlogi štirje: Martin Krpan, bloški voli, bloška krajina z gozdom in bloško smučanje. Skozi razpravo se je oblikovalo mnenje, da je vendar bloško smučanje tisto, ki je za nas najbolj prepoznavno. Ker pa je heraldika zelo stara veda in izhaja iz srednjega veka, ima celo vrsto omejitev in predpisov. Tako je moč uporabiti le tri barve: zeleno, modro in rdečo ter barvi dveh kovin zlato in srebrno. Risba je vselej dvodimenzionalna. Grb mora imeti tako natančen opis, da je moč iz njega izrisati grb.

Tako se trenutno ukvarjajo, kako upodobiti bloško smučanje kot smučarja ali kot smučič ali na kakšen tretji način, ki bi najbolj nazorno pokazal zgodovinski pomen tega pojava.

Komisija pa še vedno vabi k sodelovanju vse, ki imajo kakršnekoli ideje ali izkušnje z izdelavo dobrega grba. Predloge pošljite na občino.

Knjižnica Nova vas

Knjige imajo veliko moč

Samostojnost – nova občina na različnih področjih prinaša nove in nove zahteve, ki jih predpisuje država in nam nalaga obveznosti, ki so bile že do sedaj utečene, a žal še niso urejene v skladu z zakonom. Tako je novembra 2001 stopil v veljavo Zakon o knjižničarstvu, ki od občine zahteva, da zagotovi knjižničarsko dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico, sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici. Če ustanovi več občin skupaj splošno knjižnico, se medsebojno dogovorijo o obveznostih in pravicah. Če občina ne zagotovi knjižničarske dejavnosti za svoje prebivalce, to stori država na njen račun.

Ko to prebereš, se zdi naloga velika in na prvi pogled nerešljiva. Pa poglejmo nazaj, kako daleč in na kakšnem nivoju je trenutno ta dejavnost v občini Bloke.

Z najdragocenejšim darom bogov – pisavo in z razvojem papirja se je začela oblikovati tudi knjiga. Sprva preprosta, ročno povezana, z nekaj listi, vendar dragocena in iskana. Razkošje branja so si privoščili le višji družbeni sloji in duhovniki, ki so sami skrbeli za zapis in tiskanje knjig. Slovenci smo leta 1550 dobili prvi knjigi Abecednik in Katekizem. Ponosni smo na Primoža Trubarja, ki se je zavzel za slovensko knjigo in jo želel približati preprostemu človeku.

S knjigo so nastajale in se bogatile tudi knjižnice.

Bloškemu človeku je knjiga blizu že nekaj stoletij, saj hranimo knjigo z letnico 1875 in naprej. Knjige so potovale iz Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva preko Knjižnice Marijine družbe v Javno ljudsko knjižnico, kasneje preimenovano v Ljudsko knjižnico Nova vas – Bloke. Nekaj knjig je tudi iz Prosvetnega društva, društva za telesno vzgojo – Partizan ter iz Državne osnovne šole.

Tako imenovana Splošno izobraževalna knjižnica – SIK in šolska knjižnica na Blokah sta bili prostorsko ločeni. SIK je zadnja leta gostoval v prostorih krajevne skupnosti, šolska knjižnica pa v šoli.

Leta 1981 pa sta se združili in ostali skupaj vse do danes. Knjižni fond je inventarno ločen. SIK deluje pod okriljem knjižnice v Cerknici, šolska knjižnica pa je sestavni del osnovne šole. Za obe knjižnici prostor, opremo, računalnik s programsko

opremo in vzdrževanje zagotavlja šola. Za nabavo knjig in plačilo honorarjev strokovne delavke plačuje občina Bloke knjižnici v Cerknici sredstva v obliki dotacije, kajti ta del knjižnice je trenutno njihova enota. SIK ima čez 3000, šolska knjižnica pa 6000 knjižnih enot. Poleg knjig so v knjižnici še revije in časopisi – 37 naslovov, audio kasete – 100 naslovov in video kasete – 40 naslovov.

Knjižnica je bila v letu 2001 za občane odprta vsak delovni četrtek od 13. – 14. ure, med počitnicami dvakrat tedensko po dve uri. Občani pa so knjižnico obiskovali tudi ob drugih dnevih v dopoldanskem času. Knjige za dijake – brate in sestre so si izposojali učenci naše šole. Statistika dokazuje, da se izposoja povečuje, da knjižnico obišče vedno več občanov.

In kje nastopi težava? Kot vam je verjetno znano, je Občina Cerknica centralno knjižnico preselila v adaptirane prostore starega zdravstvenega doma, s tem dejavnost močno razširila in modernizirala in sredstva, ki so bila predpisana za našo enoto, niso več ustrezna. S pogodbo jih želi povečati kar za približno sedemkrat. To pa bi pomenilo kar 2,5% našega proračuna. Izkoristili so priložnost, kajti zakonodaja nalaga občinam ureditev teh dejavnosti. Ker se nam zdi to občutno previsoka postavka, gredo naša razmišljanja v drugo smer. Ustanovitev skupne šolske in SIK knjižnice. Kaj pa je za vse to potrebno?

- Ustrezen obseg in izbor strokovnega knjižnega gradiva (7 enot na prebivalca).
- Ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev.
- Ustrezen prostor in oprema.
- Ustrezna organiziranost.

Nujna je širitev prostora in posodobitev opreme, predvsem informacijske in seveda razširitev izposojevalnega časa. Knjižnica naj bi s tem postala neki osrednji prostor, ki bi zagotavljal občanom dostop do različnega knjižničnega gradiva, čitalnice, informacijskega izobraževanja, javnih razstav in srečanj...

Rešitve, ki so nakazane, niso izvedljive z danes na jutri. Je pa vredno o njih temeljito razmisliti, izdelati načrt in ga v letih, ki so pred nami, uresničiti. Kajti vzhodnjaška modrost pravi: »Kralji in knjige imajo veliko moč, kralji umirajo, knjige ostajajo.«

Milena Mišič, Martina Kočvar

Pešpot ob rimskih zapornih zidovih

Rimski zaporni zid je bil v dobi rimskega cesarstva utrjen državni mejni pas. Dokončno je bil postavljen v 3. in 4. stoletju skupaj z obrambnimi trdnjavami, obzidanimi naselji, kasteli, stražnimi in oglednimi stolpi, prežami in utrjenimi podeželskimi vilami, mitnicami za plačilo cestne pristojbine in drugimi vojaškimi postojankami. Njegova naloga je bila braniti občutljiva mejna območja pred ropajočimi in nasilno naseljujočimi ljudstvi ter varovati sedež rimskega imperija. V 7. in 8. stoletju pa je prav ta zid predstavljal zahodno naseljitveno mejo Slovanov. Danes rimski zid, poznoantična zapora, ajdovski zid ali

cvinger, predstavlja največjo gradbeno dediščino vseh obdobj na območju Slovenije.

Pravijo, da zgodovina mnogokrat pokoplje tisto, kar naj bi še živelo.

V občini Velike Lašče, Borovnica, Brezovica, so ustanovili skupaj z osnovnimi šolami projektno skupino ZID, katere cilj je ohraniti kulturno zgodovino rimskih zapor. Zadal so si izpeljati pešpot ob rimskih zapornih zidovih in jo tudi večino že uredili. Na Uradu RS za intelektualno lastnino so registrirali in zaščitili markacijski znak.

Želijo pa, da se jim pridružijo vse občine, kjer je potekal rimski zaporni zid

in naše kraje povezati tudi s sosednjo Hrvaško, Italijo in Avstrijo.

Tako smo se ravnatelj osnovnih šol občin Bloke, Brezovica, Ig, Loška dolina, Loški Potok, Sodražica že sestali in pristopili k omenjenemu projektu.

Nosilec projekta naj bo osnovna šola, seveda ob podpori občine in vseh krajanov, ki so pripravljeni sodelovati, lovci, gozdarji, planinci, oziroma vsi, ki karkoli vedo o rimskem zidu na našem območju – to je območju Blok od Lužarjev do Benet. 20. marca bo v Levstikovem domu srečanje, na katerem se bomo dogovorili o nadaljnjem delu.

Milena Mišič

Otroški parlament na OŠ Nova vas

Moj prosti čas

Zveza prijateljev mladine Slovenije vsako leto razpiše temo za otroški parlament, ki ga organizirajo osnovne šole. Tema letošnjega parlamenta je bila Prosti čas. Učenci višje stopnje so se po razredih pogovarjali, kaj počnejo v svojem prostem času, kateri čas je zanje prosti čas, katere dejavnosti bi želeli obiskovati na Blokah. Vsak razred je izbral svojega predstavnika, ki je o tem tudi poročal. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi razstavo izdelkov, ki jih otroci zbirajo, izdelujejo..., ko se ne ukvarjajo s šolskimi stvarmi. Sodelovali so vsi razredi na šoli, zato so se razstavnici panoji kar šibili pod težo izdelkov, slik, prtičkov, značk, obeskov, izdelkov iz lesa, fotografij... (glej fotografije).

Zasedanje parlamenta smo imeli 17. januarja. Udeležili so se ga učenci od četrtega razreda naprej, sodeloval je tudi bloški župan Jože Doles, predstavnica

Zdravstvenega doma Divna Klanfar, ZPM Cerknica Nina Jerič, povabljen pa je bil tudi predstavnik Športnega društva Bloke Janez Usenik, ki ga žal ni bilo.

In kakšni so predlogi učencev?

Največ pobud in vprašanj so postavili prav v zvezi s športnimi dejavnostmi na Blokah. Želijo si urejeno smučišče z vlečnico, popoldanske športne dejavnosti, bazen (župan je dejal, da bodo v ta namen očistili Bloško jezero, urejenega smučišča pa na Blokah verjetno ne bo). Ravnateljica Milena Mišič je dejala, da žal ni ljudi, ki bi se lahko strokovno in organizirano ukvarjali s športno dejavnostjo mladine. Odklenjena telovadnica brez človeka, ki bi navduševal, vodil, ni dovolj.

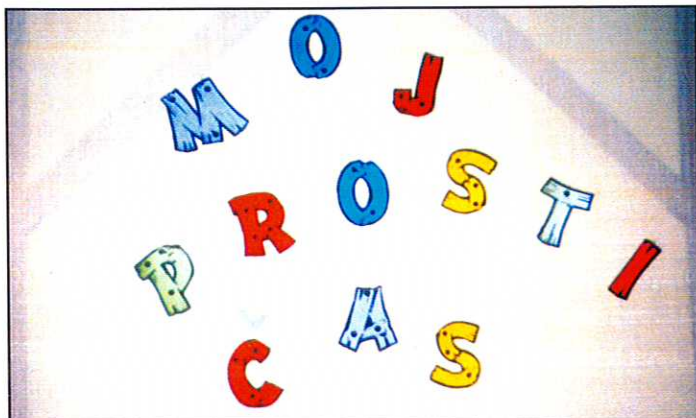
Učenci so predlagali, da bi bil na Blokah tudi Kolosej za ogled filmskih predstav, radi bi plesali ter imeli prostor za srečevanje. Koloseja seveda ne bodo

gradili, šola pa ima aparature za gledanje filmov na večjem platnu. Toda zopet smo pri vprašanju, kdo bo to organiziral. Morda je med vami, ki to berete, kdo, ki je pripravljen storiti kaj takšnega. Za vsako dejavnost je namreč potreben človek.

V drugem delu parlamenta pa so do besede prišli še trije povabljeni, ki so bili tudi z nami, in sicer invalid, novinar, računalniški mojster Tone Planinšek, domačinka šahistka Mateja Kljun ter Petra Komelj, ki riše na svilo, izdeluje lutke... Predstavili so nam, kaj napolnjuje njihov prosti čas. Če strnem njihova razmišljanja; svoj prosti čas lahko zapolniš s stvarmi, ki te osrečujejo in bogatijo, čeprav potem nimaš mnogo časa. Prosti čas ni čas, ko ne počneš ničesar, ampak se moraš ukvarjati s stvarmi za svojo »dušo«.

Tako je torej zgledalo zasedanje otroškega parlamenta na naši šoli. Želje in predlogi so, ostaja pa tudi veliko vprašanje, kdo je v prostem času pripravljen mladini na Blokah ponuditi in organizirati kakšno koristno stvar.

Jerneja Kovšca

Kaj počnejo učenci v prostem času?

Slikanje na svilo je zabavno opravilo

Center za socialno delo Cerknica

Denarne socialne pomoči po novem

V začetku septembra 2001 je začel veljati noveliran zakon o socialnem varstvu, ki je na področju socialne pomoči vnesel kar pomembne spremembe. Dotedanji »denarni dodatek« se je spremenil v »denarno socialno pomoč«. Ta pomoč je višja, namenjena pa je tistim, ki se iz takšnih ali drugačnih razlogov, na katere niso mogli vplivati, znajdejo v stiski.

Denarno socialno pomoč lahko pridobi oseba, ki nima premoženja, ki bi ji omogočilo preživetje in aktivno rešuje svojo socialno problematiko.

Oseba, ki uveljavlja to pravico, mora biti državljan Republike Slovenije ali pa tujec/ka, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji.

Denarna socialna pomoč znaša od 1. 9. 2001 za samsko osebo 30.354 SIT,

po 1. juliju 2002 bo znašala 34.149 in po 1. 1. 2003 – 37.943 SIT.

Enako velja tudi za prvo odraslo osebo v družini. Za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 26.560 SIT. Za otroka, ki so ga starši dolžni preživljati, pa je višina denarne socialne pomoči 11.383 SIT. V kolikor pa je v družini le en hranitelj, oziroma je družina enostarševska, pa prejme še dodatek v višini 11.383 SIT.

Denarna socialna pomoč se poviša še za dodatek za pomoč in postrežbo, če je oseba, ki jo uveljavlja, ali družinski član nezmožen za delo in nujno potrebuje pomoč in postrežbo druge osebe in tega dodatka ne prejema po drugih predpisih. Če posameznik ali družina, ki uveljavlja denarno socialno pomoč, živi v najemniškem stanovan-

ju, prejme k denarni socialni pomoči še dodatek za najemnino.

Denarno socialno pomoč upravičenci prejemaajo za določen čas. V tem času morajo biti aktivni in iskati zaposlitev. Če tega ne izpolnjujejo, se jim denarna pomoč ukine.

Drugače pa je za tiste, ki so starejši od 60 let in tiste, ki so trajno nezmožni za delo. Osebam, ki imajo premoženje in prihranke, ki so višji od 24 minimalnih plač, denarna socialna pomoč ne pripada.

Prav tako ne pripada osebi, ki je brez sredstev za preživljanje po svoji krivdi in si ne prizadeva, da bi rešila svoj socialni položaj, bodisi z odklanjanjem zaposlitve ali neuveljavljanjem drugih pravic, do katerih je upravičena.

Denarna socialna pomoč se uveljavlja na CSD v kraju, kjer ima oseba stalno bivališče. Na pristojnem Centru za socialno delo pridobi tudi obrazce, katere mora izpolniti.

Ana Zidar, direktorica CSD Cerknica

Center za socialno delo Cerknica

Kaj prinaša novi zakon o starševskem varstvu?

Novi zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je pričel veljati s 1.1.2002. Pravice iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo so opredeljene v več sklopih.

– Pravica iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo: Pravica do starševskega dopusta obsega porodniški dopust, očetovski dopust, dopust za nego in varstvo otroka in posvojiteljski dopust.

– Pravica do starševskega nadomestila: Porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo, nadomestilo za nego in varstvo otroka, posvojiteljsko nadomestilo in pravica iz naslova krajšega delovnega časa.

– Pravica do družinskih prejemkov: Starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, otroški dodatek, dodatek za veliko družino, dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljen dohodek.

Vse navedene pravice vstopajo v veljavo postopoma in sicer bo zakon v celoti prešel v veljavo do 1. 1. 2005. leta.

Porodniški dopust je izvirna pravica matere, ki jo pod določenimi pogoji lahko uveljavlja tudi oče. Prvih 105 dni dopusta – porodniški dopust mora uvel-

javljati mati in ga lahko nastopi 28 dni, oziroma 42 dni pred predvidenim datumom poroda. Osnovni namen tega dopusta je priprava na porod, po porodu pa poleg nege in varstva otroka tudi rehabilitacija matere po porodu. V tem času mora oče, ki želi izkoristiti očetovski dopust, izkoristiti tudi 15 dni očetovskega dopusta. Po poteku porodniškega dopusta matere namreč teh 15 dni (s polnim nadomestilom plače) ne more več uveljavljati. Ta pravica prihaja v veljavo s 1. 1. 2003. Ostalih 75 dni očetovskega dopusta (za ta čas se očetu zagotavlja le plačilo prispevkov za socialno varnost od minimalne plače) pa do otrokovega 8. leta starosti. Ta pravica stopi v veljavo postopoma do 1. 1. 2004.

Po preteku 105 dni porodniškega dopusta zakon omogoča, da se starši enakopravno dogovorijo glede koriščenja dopusta za nego in varstvo otroka, ki traja 260 dni. V zakonsko določenih primerih pa se lahko tudi podaljša. Pri tem imajo starši več možnosti – dopust lahko izkoristita v celoti mati ali oče ali pa se dogovorita za drugačen način izrabe dopusta.

Po preteku dopusta za nego in varstvo otroka pa je po zakonu možno, da zaradi starševstva oče ali mati dela krajši delovni čas do 3. leta otrokove starosti (zagotovljeno plačilo prispevkov za socialno varnost).

Posebna novost zakona je tudi pravica do starševskega nadomestila. Po novem zakonu imajo pravico do starševskega nadomestila osebe, ki so bile pred dnevom nastopa v delovnem razmerju. Do starševskega nadomestila so pa upravičene tudi osebe, ki dan pred nastopom starševskega dopusta niso bile v delovnem razmerju, so pa bile v zadnjih treh letih vsaj dvanajst mesecev zavarovane s plačilom vseh prispevkov.

Posebne pravice zakon prinaša še staršem, ki negujejo in varujejo otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali gibalno oviralno motnjo otroka. Tudi te pravice lahko uveljavlja eden ali drugi od staršev.

Novi zakon o starševskem varstvu prinaša izenačevanje očetov, saj načeloma lahko uveljavlja prav vse pravice, ki izhajajo iz zavarovanja za starševsko varstvo, poleg tega pa imajo očetje še dodatno novo izvirno pravico do očetovskega dopusta, ki vstopa v veljavo s 1. 1. 2003.

Pravice iz starševskega varstva se uveljavljajo pri pristojnem Centru za socialno delo.

Ana Zidar, direktorica CSD Cerknica

Jože Modic – Jožkotov Jožko

Življenje je splet naključij

Uredniški odbor Bloškega koraka se je odločil, da v tej številki na teh straneh predstavim znanega Bločana Jožeta Modica iz Velikih Blok. Pri Jožkotovih se reče domačiji po domače. In zakaj pri Jožkotovih, silim že na pragu hiše z vprašanjem zdajšnjemu gospodarju Jožkotovine Jožetu Modicu?

Domače ime pri Jožkotovih je k hiši prinesel moj stari oče Jože že davnega leta 1905, ko je kupil to domačijo, ki je bila prej Cvirnava, se natančno spominja zdajšnji gospodar Jože. Da je ded lahko kupil to kmetijo, je vrsto zim preživel na delu v hrvaških gozdovih, devet let pa v denverskem rudniku v Koloradu v Ameriki. Ja, domačin je bil moj ded, tu iz Velikih Blok

je bil doma, Petronov po domače. Tudi njegova žena je bila domačinka Marntova Marjeta. Družino sta si začela ustvarjati v Ameriki. Toda njun prvorojenec je bil nekako slabega zdravja in zdravnik je predlagal spremembo kraja. Zato so se starši odločili in se vrnili domov. Na dolgi poti čez ocean se je na »šifu«, ladji imenovani Cecilija, rodila hči. Marija so ji dali ime in

ji še pridali ime ladje. Ta Marija Cecilija je bila pozneje mama Zinke Drobničeve, ki jo Bločani poznajo kot šiviljo. Prvorojencu tudi sprememba kraja in podnebja ni kaj pomagala in je kmalu zatem umrl. Rodila se je druga hči. Ivana so ji dali ime.

K Jožkotovi Ivani, na domačijo njenih staršev pa se je priženil Lojze Modic, Gorupov iz Studenega leta 1936. Toda kaj kmalu je odšel tudi on, kot veliko Bločanov tedaj, s trebuhom za kruhom, kot se je takrat temu zdomstvu tako reklo. Še pred drugo svetovno morijo se je vrnil domov in bil tudi po nekaj mesecev neprekinjeno na orožnih vajah. Vojna vihra ga je iztrgala iz objema žene in mame Ivane ter dveh nebogljenih otrok; Lojzeta in Jožeta. Fanta se očeta kaj malo spominjata, še sveče v spomin ne vesta kje prižgati!

Tudi zdajšnji gospodar, moj sogovornik Jože, je dal prvorojencu ime Jože, drugemu Matjaž. Oba že imata svoji družini, vnukoma pa je ime Žiga in Matevž! Je s tem ime Jože iz Jožkotove domačije v Velikih Blokah izginilo za vedno ali morda samo za kakšno generacijo?

Saj je morda tako prav, pravi gospodar Jože, saj se v vasi kar pri desetih hišah pišejo Modic in med njimi je kar nekaj Jožetov, zato je bilo že kar nekaj zagat in nejevolje pri uradnih pošiljkah, ki niso vedno prišle na pravi naslov.

Za Krpana pa ne grem

Jožkotov Jože je pognal v višino skoraj do dveh metrov. Pri šolski telovadbi je bil vedno prvi v vrsti, pri vojakihi tudi. V Novem Sadu, Petrovaradinu in Somboru so se ljudje ozirali za postavnim vojakom iz Slovenije. Sto štirinajst kilogramov je tehtal ta postavni vojak leta 1962. Zdaj po štirih desetletjih jih ni nič manj, le nekoliko drugače so razporejena in preveč v trebuh silijo, pravi Jože.

Kljub vsemu in morda tudi prav zato si ga želi sprejeti v svoje vrste igralska skupina iz Krtine, vasice v bližini Moravč, ki pripravlja igro na prostem, kjer ima pomembno vlogo Martin Krpan. Jožetu bi bila ta vloga pisana na kožo, klena domača bloška govorica pa bi zagotovo še bolj popestrila vsebino igre... Vse to pa je Jožetu malo mar, kajti ve, da ga doma čakajo vsak-

Foto: Tone Urbas

danja opravila, pitanci v hlevu, ve pa tudi, da bi za vaje in igranje potratil preveč časa, ki ga kmetija zahteva od slehernega gospodarja.

Pred leti sem Jožeta slišal praviti v gostilni pri Dominu, da je tisto jesen pridelal veliko krompirja, eden med njimi pa da je bil tolikšen, da ga niso mogli trije možje zvaliti v klet. Zato je Jože vzel v roke »ta veliko štilarico« in krompir razžagal na nekaj kosov. Te so potem lahko spravili v klet, cel mesec pa so pri hiši jedli pire. Družina ga je nemo poslušala, tisto o neumnem kmetu in debelem krompirju pa si ni upal nihče ziniti, kajti tisti večer je vse svoje poslušalce s pijačo »častil« Jože.

Delo v nemških gozdovih

Naši bloški predniki imajo bogato tradicijo in zgodovino, ki je ob tesni povezavi z iskanjem dela in zaslužka v gozdovih, saj so bili iskani in cenjeni tako v hrvaških, vojvodinskih, francoskih, nemških in kdo ve še v katerih gozdovih. Jožkotov Jožko je že po treh letih po poroki svoje dolge korake namenil v

nemške gozdove. Kar nekaj jih je premeril podolgem in počez in se kmalu »ustalil« pri gospodarju Kernu, nedaleč od Koblenza ob Renu, s katerim še vedno ohranjata dobre prijateljske odnose, kar pa v prejšnji državi marsikomu ni bilo všeč.

Lovec od nog do glave

Vmes pa je kar 197 centimetrov višine in 114 kilogramov, kar za Jožkotovega Jožeta ni nobena ovira, da ne bi bil tudi lovec, saj je član bloške zelene bratovščine že vse od leta 1968. Deset let je bil tudi gospodar Lovske družine Nova vas, dve leti celo starešina, še sedaj pa je član upravnega odbora. Z lovskimi trofejami se nerad hvali, ponosen pa je na sedem velikih jelenov, še posebej pa na tistega kronskega štririnajsteraka, čigar rogovje krasi njegovo lovsko sobo.

Pripovedovanju Jožkotovega Jožeta morate dobro prisluhniti, ne samo ob izbrani domači družbi v bližnji Šemetovi gostilni, ampak prav povsod, kjer se prepletajo lovske dogodivščine, sicer te kaj kmalu spelje na tanek led.

Pa me vpraša, če vem, zakaj bi morali vsi lovci na Blokah umreti ob petkih? Odgovora tudi približno ne vem, zato mi ga pove Jože. I zato, da bi bili vsaj eno nedeljsko dopoldne doma – na parah!

Življenje ti daje in jemlje

Življenje je pač tako, kakršnega jemlješ, je moto Jožetovega življenja, v katerem je nešteto resnic. Smrt žene ga je potrla, volja do življenja pa je ostala, prirojen humor in navihanost, s katerima se je rodil, pa sta se za nekaj let skrila v najskrivnejši del človekove biti. Sinova sta bila stara 16 in 20 let, mama 80... Kuhanje, pranje, kmetovanje in delo v javorniških gozdovih je bilo le preveliko breme za sorazmerno mladega vdovca in gospodarja Jožkotove domačije.

Da je življenje zares splet naključij dokazuje tudi srečanje z njegovo drugo ženo, ženo njegovih načel in delovnih navad. Prišla je iz Čakovca in zdaj sta par že 14 let. Domačini so jo že zdavnaj sprejeli za svojo krajanko – Jožkotovo Marijo.

Tone Urbas

Zgoščenka Micke in Franceta Anzeljca

Pesmi z Blok in o Blokah

Zborovodja naših pevskih zborov prof. Jože Rajk je pri Petračevih na Hudem Vrhu posnel zgoščenko Pesmi z Blok in o Blokah.

Naslovnica nove zgoščenke

Petračeva Micka in France eno uro prepelata stare ljudske pesmi (kar 21 jih je) in pripovedujeta »bloške štorije«.

Zgoščenko lahko dobite ali naročite pri Kulturnem društvu Bloke ali na občini Bloke (tel. 01/709 89 16).

Srečanje starih smučarjev v Kropi

Ta leseni smučarji

»Klub ta lesenih« iz Kroke je 12. januarja organiziral srečanje starih smučarjev. V konkurenci so sodelovali tudi starosvetni bloški smučarji, ki so morali pokazati veliko

veščin v skokih in spustu za svinjsko glavo. Barve Blok so zastopali: France Škrabec, Polde Mišič, France Anzeljc, Igor Tekavec, France Širaj in najmlajši Janez Širaj.

Starosvetni bloški smučarji na paradi v Kropi

Velikonočna procesija

Velikonočna vstajenska procesija je zunanji izraz veselja kristjanov zaradi Kristusove zmage nad smrtjo, zaradi odrešenja vsega stvarstva, je tudi izraz veselja zaradi konca spokornega časa in veselja po težkih dogodkih, ki se jih spominjamo v velikem tednu. V procesiji je mogoče tudi še kaj pomladanske veselosti prvobitnega in z naravo povezanega človeka.

Po Sloveniji procesije različno obliku-

jejo. Na Blokah je posebna značilnost procesije veliko število bander. Skoraj vse podružnice jih imajo; le na Hudem Vrhu in v Metuljah nimajo svojega bandera. Po ustnem izročilu so ga Metuljci sicer imeli, pa so ga v veliki poosvoboditveni vnemi po drugi svetovni vojni uporabili za zastavo... Običajno umetniška slika na eni strani predstavlja patrona podružnice, na drugi strani pa je upodobljen še kak drug svetnik iz podružnične cerkve. Včasih so

bandera hranili v podružničnih cerkvah in jih postavljali ob žegnanju, k Fari so jih prinašali le za velikonočno in telovsko procesijo. Danes se vsa hranijo v župnijski cerkvi. Še vedno pa se ljudje držijo navade, da se v procesijo razvrstijo tako, da sledijo banderu, ki predstavlja njihovo podružnično cerkev. Bandera so včasih nosili fantje, ki so bili tisto leto na naboru, ali tisti, ki so že odslužili vojsko.

France Ivančič

Pesmi Toneta Frantarja

Radost

Ponosni stoletni
bloški zvonovi,
zvonite, budite,
pritrkavajte, dramite,
velikonočnega blagoslova
v bloške domove nosite.
Radostno zvonite,
zdravja, dobrot,
strpnosti, ljubezni
ljudem namenite.
Velikonočni zvonovi:
zvonijo, častijo,
naravi, ljudem,
pticam, živalim,
miru, blagostanja
in srečo želijo.

Bločani

Bloški fantje,
v družbi zbrani,
so vedri, nasmejani.
Bloška dekleta
brdke, zdrave, vesele
so od nekdanj rade pele.
Po Bloški planoti
pesem veselo odmeva,
prepevajo fantje
in zala dekleta.
Poje se v vrtcu,
šoli, doma,
na zabavi, proslavi,
ob večerih na vasi
in v cerkvi pri maši.
V občini Bloke
so pevci doma,
pojoči zvonovi,
ptice, divjad,
dišeči cvetovi
in pevskega zbora
Martina Krpana
trojiški glasovi.
Bim, bam, bom –
v občini Bloke
je ljubi naš dom!

V našem glasilu občasno objavimo kakšno priložnostno pesem Toneta Frantarja. Že pred leti jih je izdal v pesniški zbirki in Jan Stanek mu je zapisal: Tone Frantar je mestni človek, pa je kljub temu začutil, da mora pripovedovati in pisati o kmetovih sedanjih težavah in stiskah, tako globoko in resnično ga prizadenejo. In pri tem izpričuje občutljivost in

moralist na preteče nevarnosti, zablode in napake, ki ogrožajo zdrave temelje, na katerih se naj bi ožja in širša skupnost razvijala.

Pred desetletjem, ko se je rojevala slovenska država, se je aktivno vključil v politiko. Razpad Demosa in neizmerna samovšečnost politikov ga je razočarala tako, da se je umaknil v zasebno življenje. Kdaj pa kdaj

Tone Frantar

Foto: Stane Korenjak

zmožnost vživljanja v detajle kmetovih nesreč in stisk. K pripovedovanju o vsem tem ga žene prvinska potreba po komunikaciji v domači skupnosti, kot je gnala tudi nekdanje ljudske pevce in glasnike, ki so izražali in obenem ustvarjali vzdušje v vaški skupnosti. Obenem pa ne pozabi povzdigniti svarečega glasu in opozarjati kot pravi

jim skozi pesem spusti kakšno puščico.

Tone Frantar je, kot sam pravi, Ljubljčan, vendar zaljubljen v Notranjsko. Neskončna siva modrina tega sveta in notranjski človek ga oplajata, ko piše pesmi. In tudi bloškemu človeku namenim marsikatero misel.

Stane Korenjak

Skleda

Mlad naj dela,
star poseda,
pa bo vedno
polna skleda.

Slast

Samo oblast je slast,
vse drugo je božja mast.

Rana

Kmet koraka
v neznano
z bolečo kmečko rano.

Kmečka rana
pa se širi,
le kdo lahko
jo še zaceli.

Kmet koraka
v neznano
vsako leto
z večjo rano.

Lipa

Lipa zelena,
slovensko drevo,
o tebi Slovenci
pesem pojo.

Kadar o tebi
pesem pojo,
staremu kmetu
solzi se oko.

Kmečka mladina
je v mesta odšla,
lipa in starec
sta ostala sama.

Ko osamljeni starec
pod lipo sedi,
mu žalostna misel
v preteklost beži.

Veliko rodov
je pod lipo sedelo,
pod vaško lipo
bilo je veselo.

Ponosna, bogata
si vasico krasila,
ob hudem neurju
si strele lovila.

Ko si cvetela,
si bujno dišala,
z lipovim čajem
zdravja si dala.

Danes pa zapuščena
nesrečna samevaš,
od dolgočasje, žalosti
bolehna umiraš.

Nisi ti kriva,
slovensko drevo,
če ti mladi rod
dal je slovo.

Odhajajo časi,
življenje na vasi,
vse kaže tako,
da je najlepše odšlo.

Stari žalostni kmet
že jemlje slovo,
vse, kar je preživel,
bo z njim v grob šlo.

Neljubi spomin
je gorak opomin,
če bo lipa venela,
bo Slovenija bedno živela.

Čebelarstvo društvo Bloke – Nova vas

Dovolj čebelje paše za zdrav med

Bralcem bloškega koraka želimo predstaviti naše **Čebelarstvo društvo Bloke – Nova vas**. Društvo deluje od leta 1947. Svojih društvenih prostorov nimamo. Sestajamo se v občinskih prostorih, včasih v gostilni pri Slamarju ali v prostorih bloškega lovskega društva.

V društvo je včlanjenih 25 članov. Večina so Bločani. Nekateri stanujejo v Ljubljani, na Bloški planoti pa imajo vikende in čebelnjake. S čebelarjenjem se vsi člani ukvarjajo ljubiteljsko. Število čebeljih družin pri naših članih se zaradi različnih vzrokov stalno spreminja. Letos smo zazimili 192 čebeljih družin. Velikih profesionalnih čebelarjev pri nas ni, v Sloveniji pa komaj toliko, kot je prstov na eni roki.

Zaradi bloške burje in dolgih mrzlih zim za čebelarjenje pri nas niso najugodnejši pogoji. Lažje je čebelariti na Primorskem ali v Posavju, kjer je topleje. Matice v teh krajih zalegajo skoraj celo zimo, pri nas pa je ta prekinitev daljša. Vendar je naš bloški med zdrav, brez škodljivih primesi industrijskih odpadkov.

Naše čebelarstvo društvo je vključeno v Čebelarstvo zvezo Slovenije. Naša zveza izdaja mesečno strokovno revijo Slovenski čebelar. Kot začetek periodičnega čebelarstva tiska v Sloveniji se šteje leto 1873. Zveza organizira predavanja o čebeljih boleznih, higieni pri pridobivanju čebeljih pridelkov, gospodarjenju s čebelami in trženju čebeljih pridelkov, zakonodaji, ki smo jo dolžni spoštovati pri našem delu, in o vseh ukrepih za izboljšanje čebelarjenja.

Društvo je včlanjeno tudi v Območno čebelarstvo zvezo, ki zajema društva bivše občine Cerknica. V tej zvezi so poleg nas še ČD Lož, ČD Cerknica, ČD Rakek in ČD Begunje. Skupaj organiziramo strokovna predavanja in poučne izlete z obiski uspešnih čebelarjev. V okviru čebelarstvih zvez se pogovarjamo o izboljšanju čebelarjenja. Žal sklepi in priporočila vedno ne pridejo do vseh čebelarjev. Le forumsko dogovarjanje na sestankih čebelarstvih zvez ne koristi napredku na tem področju. V prihodnje bomo morali članstvo bolj obveščati o delu čebelarstvih organizacij, čebelarje pa zainteresirati za delo v društvu in za izobraževanje na tem področju.

Vsako leto na občnem zboru društva sprejmemo v čebelarstvo vrste nekaj novih članov. Želimo pomladiti članstvo, Bločane pa navdušiti za čebelarjenje. Prostora za čebelnjake in čebelje paše je dovolj za vse, ki

bodo želeli čebelariti. Skoraj vse informacije lahko dobite pri predsedniku čebelarstva društva Bloke – Nova vas g. Ivanu Jvančiču, Runarsko 17, telefon 709 40 67 ali 256 49 33 in pri tajniku društva Janezu Zakrajšku, Lužarji 8, telefon 709 32 42.

Čebelarji začetniki se lahko učijo naše večšine iz strokovnih knjig *Od čebele do medu*, *Čebelarstvo in drugih*. Večino teh knjig je izdala založba Kmečki glas. Čebelarji se lahko izobražujejo na spletni strani Čebelice na internetu, naslov <http://rcul.uni-lj.si/~bfbee/sloceb.html>. Tu je narejena povezava do drugih slovenskih internetnih naslovov, Biotehnične fakultete, Kmetijskega inštituta Slovenije, nekaterih čebelarstvih strokovnjakov, ki proučujejo čebele in povezava do svetovnega čebelarstva spleta.

Čebelarjem začetnikom kot mentorji pomagajo naši starejši izkušeni čebelarji.

Letos so čebele odlično prezimile in zgodnja pomlad jih je že privabila na dan.

Medobčinsko društvo invalidov

Mednarodni dan invalidov

Slavnostna prireditev na mednarodni dan invalidov je bila v ljubljanski hali Tivoli 3. decembra 2001 in je pomenila za vse udeležene invalide res pravi praznični dan. Prireditve se je udeležilo okrog 4500 invalidov različnih kategorij iz 67 društev iz cele Slovenije ter njihovi spremljevalci in povabljeni gostje.

Velika dvorana hale Tivoli je bila skoraj v celoti zasedena že četrte ure pred začetkom prireditve, ki se je začela ob 11. uri dopoldne s slovensko himno in spremljavo Avia Big Banda. Sledil je nepozabni kulturni program, ki so ga pripravili slovenski invalidi s svojimi požrtvovalnimi učitelji in mentorji. Oboji so nam pokazali, koliko ljubezni in truda morajo vložiti v uspeh

svojega dela.

Med drugim je nastopila skupina naglušnih in gluhih otrok s folklornimi točkami (pri njih je bistvenega pomena vizualna spremljava) ter skupina slepih in slabovidnih, ki pa so pri svojem nastopu odvisni le od svojih slušnih sposobnosti.

V imenu vlade Slovenije je vse zbrane pozdravil in jim spregovoril

minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Vlado Dimovski. Vsem prisotnim ter tudi invalidom širom Slovenije, pa tudi tistim, ki živijo in delajo z invalidi in vsem slovenskim državljanom je zaželel vse dobro v letu 2002. Predsednik sveta invalidskih organizacij Slovenije Boris Šuštaršič pa nam je prebral Poslanico slovenskim invalidom in vsem državljanom, ki jo je sprejel Svet za invalide pri vladi Republike Slovenije na dan invalidov.

V kulturnem programu je nastopila slepa invalidka Sonja Pungertnik in s pomočjo Braillove pisave povedala nekaj Prešernovih pesmi.

Na prireditvi je bila prisotna tudi

Slednji so v pomoč začetnikom in kot povezava med teoretičnim znanjem pridobljenim iz knjig in praktičnim delom s čebelami. Društvo je pripravljeno pomagati tudi učencem naše osnovne šole pri pouku o čebelarjenju, če bodo ti želeli pridobiti osnovne informacije ali širše znanje o čebelarjenju.

Naloga našega čebelarskega društva je tudi skrb za varovanje okolja. Čebele lahko uspevajo le v zdravem okolju. Herbicidi, fungicidi, pesticidi za varstvo rastlin pred pleveli in drugimi škodljivci so strupeni tudi za čebele. Srečo imamo, da na Blokah uporaba teh sredstev ni pretirano razširjena. Zavedati se moramo, da so to strupi, ki ne uničujejo le škodljivcev, ampak tudi čebele. Ta sredstva pa škodujejo tudi ljudem, zlasti če se pri njihovi uporabi ne zavarujemo s predpisanimi zaščitnimi sredstvi.

Strupi, ki jih uporabljamo za zaščito dreves in rastlin, preidejo tudi v plodove, katere uživamo v hrani. Nekaj teh strupov pa ostane v zemlji. Ti še več let zastrupljajo naše okolje. Zlasti na našem kraškem območju obstaja velika nevarnost zastrupitve vodnih virov. Če bomo vodne vire na Bloški planoti zastrupili s kmetijskimi zaščitnimi sredstvi ali z naftnimi derivati, bomo trajno ostali brez zdrave pitne vode.

Čebelarji opozarjamo, da je prepovedano škropljenje sadnega drevja in kmetijskih površin v času cvetenja. Če uporabljate omenjena zaščitna sredstva, priporočamo, da škropljenje opravite v večernem času, ker tako najmanj škodujete čebelam. Večjo škodo napravite čebelarjem, če tako škropljenje opravite preko dneva. Če se boste držali teh priporočil, vam bodo čebele hvaležnost vračale z opraskanjem sadnega drevja in drugih kmetijskih rastlin.

*Tajnik čebelarske družine
Janez Zakrajšek, univ. dipl. pravnik*

LD Nova vas

Medved na dlaki

Tomo Kogej iz Nove vasi je član zelene bratovščine že trideset let, ustreljen medved pa je njegova doslej največja lovška trofeja.

Na krmišču, pravi lovec Tomo Kogej, se še vedno zadržuje okoli dvanajst medvedov; večjih in manjših. Njegov uplenjeni medved je bil po strokovni oceni star tri leta, tehtal je 86 kilogramov, od repa do glave pa je meril 156 centimetrov.

Tone Urbas

Foto: arhiv Toma Kogej

Član bloške zelene bratovščine Tomo Kogej ob uplenjenem medvedu.

LD Nova vas

Volk manj

Dan po polni luni 29. 1. 2002 se je lovška sreča nasmehnila lovskemu čuvaju Rafaelu Ivančiču. Pri čakanju na lisice pod Pečnikom je opazil volka, ki je imel poškodovano zadnjo tace. Odločil se je za odstrel in ga tako odrešil muk, saj mu je poškodovana taca onemogočala normalno življenje. Po ogledu volka se je izkazalo, da gre za starejšega samca s staro strelno rano na zadnji desni taci.

Po pričevanju starejših Bločanov gre za prvega odstreljenega volka po letu 1960.

Po opažanjih se številčnost zveri na Blokah iz leta v leto povečuje. Posledica tega je vedno več srečanj v bližini naselij.

Lovci smo s tem seznanjeni in si prizadevamo, da bi zmanjšali številčnost z

odstrelom ali odlovom, vendar vsa naša prizadevanja naletijo na gluha ušesa pri Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo ter Ministrstvu za okolje in prostor, katera odločajo o odstrelu zveri.

V prihodnje bo potrebna še večja previdnost občanov, zlasti v spomladanskem času, ko medvedke vodijo svoje mladiče.

Peter Klučar

Foto: arhiv Rafaela Ivančiča

Rafael Ivančič odstrelil volka

mednarodno priznana športnica invalidka, vrhunska atletinja, dobitnica bronaste medalje v metu krogle in diska na paraolimpijskih igrah 2001 v Sydneyu Dragica Lapornik. V njenem pogovoru z novinarko smo slišali o njeni športni poti, po kateri se je z izjemno voljo in vztrajnostjo na neštetih treningih povzpela do omenjenih uspehov.

Prireditvi je sledilo družabno srečanje ob glasbi skupine Avia Big Band, vsi prisotni v hali Tivoli pa smo bili postreženi s sendviči in pijačo. Organizatorjem čestitamo za uspešno prireditve.

Veseli, da smo se tega srečanja udeležili tudi iz našega društva, smo se vrnili domov v prepričanju, da bi morali takšno

prireditve obiskati tudi zdravi ljudje. Ob pogledu na tako veliko množico nepokretnih, slepih in gluhih invalidov najrazličnejših starosti, od zelo mladih naprej, bi šele znali ceniti vrednote, ki jih življenje nudi zdravim ljudem. Menim, da so tudi mediji morda premalo pozornosti posvetili prireditvi, saj prav oni najlažje opozorijo na to, da neposredno med nami živijo ljudje, ki so prikrajšani in za katere lahko prav vsakdo izmed nas kaj dobrega naredi.

Vodstvo MDI Cerknica – Loška dolina – Bloke lahko pohvalimo za organizacijo obiska te prireditve, pa tudi za organizacijo praznovanj, srečanj in nakupovalnih izletov, ki so planirani za skoraj leto naprej. Priznanje so našemu MDI dali tudi na ZDI

Slovenije za uspešno organizirano regijsko srečanje lansko leto na Blokah, predvsem zaradi sodelovanja in udeležbe županov naših treh občin, saj so le-ti s svojo prisotnostjo dokazali, da na našem, notranjskem koncu, živimo skupaj in ne drug mimo drugega. Invalidi si želimo in upamo, da bo tako tudi vnaprej.

Želimo, da bi se invalidi čimvečkrat in v čimvečjem številu srečevali pri družabnih dejavnostih, na letovanjih, v zdraviliščih in ob morju v okviru kapacitet ZDIS, želimo pa si tudi sodelovanja pri športnih dejavnostih in na tekmovanjih z ostalimi DI notranjske regije in prijateljskimi DI širom Slovenije.

Jožica Škerlj

Redni letni občni zbor gasilskega društva

Več kot sto gasilk, gasilcev in gostov se je 23. februarja 2002 v gostilni Miklavčič udeležilo občnega zbora. 72. občni zbor je začel predsednik društva.

Letošnje leto je občni zbor izjemoma potekal v gostilni Miklavčič zaradi polaganja keramike v kuhinji in montaže nove kuhinje v gasilskem domu.

Poleg izčrpnih poročil organov društva je bil poudarek na nabavi nove najsodobnejše črpalke Zigler in dosežkih na občinskem in regijskem tekmovanju.

Na občnem zboru je bil sprejet plan dela društva za leto 2002 in sicer:

- zbiranje prispevkov za nakup nove črpalke Zigler,
- izgradnja nadstreška za gasilskim domom,
- pleskanje vrat, oken in prostorov,
- strokovno izobraževanje: izprašani gasilec, dihalne naprave, nižji gasilski častnik,
- priprave na državno gasilsko tekmovanje pionirjev,
- vaje po programu operative,
- enodnevno kopanje na morju kot nagrada za mlade tekmovalce, ki so osvojili 1. mesto na občinskem tekmovanju in 2.

mesto v regiji,

- udeležba na proslavah v ostalih PGD in GZ,

- asfaltiranje dvorišča pred gasilskim domom.

Ob tej priložnosti, kot se spodobi na občnem zboru, smo podelili tudi priznanja, plakete in skromna darila.

Priznanja za 50-letno delo v gasilstvu so prejeli člani PGD: Lojze Mramor st., Franc Intihar st., Milka Bahunek, Malka Pirc, Aleksander Modic st., Stane Štrukelj in Stane Tekavec.

Priznanje za 40-letno delo sta prejela Tone Rudolf in Jože Hiti.

Priznanje za 30-letno delo so prejeli: Mirko Doles ml., Rajko Zakrajšek, Franc Modic (Tonov) in Stane Truden.

Priznanje za 10-letno delo je prejel Boštjan Žagar.

Vodilni člani PGD: (z leve) Tone Rudolf, Miroslav Doles, Alojz Škrabec in France Modic

Predsednik GZ Cerknica Drago Jakopin

PGD Velike Bloke in PGD Nova vas

Tečaj za vodjo enot

Začelo se je že lani jeseni, natančneje 14. 11. 2001 s sprejemnimi izpiti v sejni sobi doma obrambe v Cerknici. Že dva dni kasneje je v prostorih gasilskega doma v Zgornjem Logatcu pričelo z 80-urnim tečajem več kot 30 nižjih gasilskih častnikov (od tega 13 iz GZ Cerknica) svojo učno pot do naziva vodja enot oziroma do čina gasilski častnik.

Iz naše občine Bloke nas je tečaj obiskovalo v izobraževalnem centru za zaščito in reševanje s praktičnim delom pet gasilcev (štirje iz PGD Velike Bloke in eden iz PGD Nova vas). Vsi so tečaj uspešno končali.

Tovrstna strokovna usposabljanja

naša gasilska organizacija potrebuje za obvladovanje vseh vrst naravnih in drugih nesreč, ki so v današnjem času napredka in tehnologije vezane na nevarne gorljive snovi, te pa so prisotne na vsakem koraku, v industriji, prometu, gradbeništvu in ostalih gospodarskih dejavnostih. S tem namenom se gasilci v svojem prostem času tudi izobražujemo in usposabljammo na različnih nivojih.

Ob tej priliki se v svojem in v imenu ostalih udeležencev tečaja zahvaljujem organizatorju in vodji tega programa podpoveljnici GZ Slovenije tov. Marinki Cempre Turk, vsem predavateljem, ki so vložili velik trud za naše izobraževanje,

Bloški udeleženci tečaja

kakor tudi vsem tečajnikom za medsebojno sodelovanje v teoretičnem in praktičnem delu. Ves ta čas nam je s svojimi izkušnjami in nasveti stal ob strani tudi sedanji vodilni

Seja Območnega združenja Rdečega križa Notranjske regije

Obvestilo za javnost

Na seji Območnega združenja Rdečega križa Notranjske regije (Vrhnika, Logatec, Cerknica, Bloke, Loška dolina, Postojna, Ilirska Bistrica), ki je bila v petek, 1. marca 2001, smo oblikovali nekatera stališča v zvezi z nedavnimi aktualnimi dogodki Rdečega križa Slovenije.

Poudarjamo, da smo območna združenja Rdečega križa samostojne pravne osebe. V okviru javnih pooblastil, ki izhajajo iz Zakona o Rdečem križu, izvajamo programe nacionalnega pomena (krvodajalstvo, prva pomoč, poizvedovalna dejavnost...) in programe, s katerimi izvajamo socialno in humanitarno dejavnost in so naravnani na zmanjševanje socialnih stisk ljudi, ki živijo na območjih našega delovanja.

Finančna sredstva za delovanje si območna združenja RK, kljub temu da izvajamo programe iz naslova javnih pooblastil nacionalne organizacije RKS v skladu z načeli delovanja Rdečega križa, zagotavljajo sama. Financiranje za delovanje Območnih združenj RK je v večini primerov urejeno v okviru občinskih proračunov in drugih lokalnih virov. Doslej smo iz sredstev nacionalnega RKS prejeli le del sredstev za kritje materialnih stroškov za organiziranje krvodajalskih akcij (920 sit/krvodajalca).

Poleg programov iz naslova javnih pooblastil pa izvajamo tudi programe, ki so naravnani glede na potrebe in specifično lokalnega področja, ki ga pokrивamo. Tudi za izvajanje teh programov, ki so naravnani predvsem na humanitarno pomoč ljudem v stiski, pridobivamo in zagotavljamo sredstva z velikimi težavami in napori

sami.

O spornem poslovanju RKS smo bili večinoma informirani preko medijev. Pred tem nam je bilo na organih RKS in preko funkcionarjev RKS (generalnega sekretarja in njegovih pomočnic) zagotovljeno, da je poslovanje nacionalnega RKS urejeno in v skladu z Zakonom o Rdečem križu ter mednarodnimi predpisi in načeli o delovanju Rdečega križa in smo tem informacijam zaupali.

Naše delo je pomoč šibkim!

Na območni organizaciji RK smo ogorčeni spričo ugotovitev o spornem poslovanju RKS, saj je s tem močno prizadet ugled te humanitarne organizacije, ki deluje v Sloveniji že preko 120 let in je bila vseskozi organizacija, ki je znala prisluhniti ljudem v stiski. Menimo, da je grobo zlorabljen zaupanje ljudi, predvsem pa ime organizacije.

Posledice, ki so nastale v vzdušju ugotovljenih spornih dejanj, se že kažejo v nezaupanju v našo organizacijo in v naše delo na terenu in tudi v našem poslovanju.

Ker so zadeve predvsem odvijajo v okviru RKS in ne v Območnih združenjih RK, želimo, da se programi, ki so že utečeni, v katere smo vložili ogromno dela in truda, nemoteno odvijajo tudi v bodoče, saj so najbolj prizadeti tisti ljudje, ki našo pomoč in podporo resnično potrebujejo.

Z lepimi pozdravi!

*Zapisala:
Nina Jerič*

Posebne plakete za zasluge pri usposabljanju članov in pionirjev za tekovanje so prejeli: (z leve) Zdravko Modic, Matjaž Modic in Tomislav Beroš.

Plakete in značke veteranov so prejeli: Ivan Kranjc, Stane Štrukelj, Stane Jakopin st. in Aleksander Modic.

Zahvalo in priznanje za 70 let dela je prejel predsednik GZ Cerknica Drago Jakopin, za 60 let pa Jože Ponikvar.

Posebna komisija je bila zadolžena za pripravo svečanega programa in nagovora ter podelitev skromnih daril članom PGD, ki so bili 30 let na vodilnih mestih v PGD Velike Bloke in sicer: predsednik Miroslav Doles, tajnik in podpredsednik Tone Rudolf, blagajnik Lojze Škrabec st., ki je to delo opravljal več kot 40 let, in Franc Modic, ki je 20 let poveljnik PGD.

Komisija v sestavi Franc Dobravec, Tone Rudolf in Jože Ponikvar je to nalogo opravila častno.

Po svečanem delu je bilo družabno srečanje, ki se je končalo v večernih urah.

*Tajnica PGD V. Bloke
Irena Beroš*

kader v matičnih gasilskih društvih.

Z izdelavo naše individualne naloge za zaključni izpit se moramo zahvaliti tudi strokovnemu vodstvu podjetja Novolit in Kovinoplastika iz Nove vasi ter ravnateljici osnovne šole Toneta Šraja – Aljoše iz Nove vasi, ki so nam odstopili del dokumentacije objektov za požarno varnost in operativni taktični načrt.

Glede na dejstvo, da izobraževanja v gasilstvu potekajo čez celo leto in to z vseh področij življenja človeka v sožitju z naravo in njegovo okolico, so rezultati na področju preventive in reševanja naravnih in drugih nesreč ter požarov zadnjih nekaj let bistveno vidnejši kot v preteklosti.

Poudariti je treba tudi osveščenost prebivalcev in njihovo dovzetnost do tovrstnih aktivnosti.

Tomislav Beroš

Uprava RS za zaščito in reševanje

razglaš

veliko požarno ogroženost naravnega okolja od 11. marca 2002 dalje na območju celotne Slovenije.

Z dnem razglasitve velike požarne ogroženosti naravnega okolja je v naravnem okolju prepovedano kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj, puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar.

PGD Nova vas

Gasilci v Novi vasi še korak naprej

Letos v sredini februarja so imeli gasilci iz novovaškega društva letni občni zbor. Čeprav na tokratnem zboru niso potekale volitve, se ga je udeležilo petdeset članov. Društvo deluje zelo dobro, rezultati dela so odlični, zato so imeli kaj povedati. Seveda pa tudi načrtov ne manjka. Glavne aktiviste smo zaprosili, da so tudi za Bloški korak namenili nekaj misli.

▫ Zvonko Govednik, vi ste predsednik PGD. Kakšno je delo predsednika gasilcev?

Delo predsednika je, da vodi gasilsko društvo, skrbi za finance in usklajuje delo v društvu. V društvu sem funkcijo predsed-

Zvonko Govednik, predsednik PGD Nova vas

nika prevzel pred 9 leti, to je 1993 ob stoletnici društva. Ves ta čas se trudim, da bi društvo zaživelo v polnem obsegu. V teh letih smo kar dosti naredili pri opremljanju društva, izobraževanju in seveda pri gradnji novega gasilskega doma. Zadnji dve leti se največ ukvarjamo z gradnjo doma,

tu pa nam ogromno pomagajo donatorji. Naj omenim le največje: Nova Ljubljanska banka d.d., Novolit d.d. Nova vas, Kovinoplastika d.d. iz Loža, Fragmat iz Sodražice, Centralvod iz Metulj. S prostovoljnimi prispevki pa nam pomagajo tudi občani našega požarnega področja. Z občino Bloke pa smo sklenili dogovor o prodaji oz. prevzemu starega doma za pošteno plačilo. V dogovoru je tudi datum izpraznitve starega doma – to je 30. 4. 2003, do takrat moramo seveda dokončati novi dom. Z deli kar dobro napredujemo, saj smo letos pobelili spodnjo etažo, Rotek s.p. nam je naredil električno napeljavo, sami smo položili hidroizolacijo, sedaj čakamo izvajalca za tlake, pripravljeno imamo tudi keramiko za sanitarije in hodnik. S podjetjem Novolit smo sklenili dogovor, da nam podarijo ves material za fasado, dela pa bo opravil Jeklar d.o.o.

Dopolnili smo tudi našo že dotrajano opremo, saj smo kupili »mlajšo« avto-cisterno, staro pa nameravamo prodati. Kot vidite, je delo predsednika kar pestro in ga nikoli ne zmanjka.

▫ Anton Urbas ml., vi ste poveljnik društva. Kakšno pa je vaše delo v

društvu?

V lanskem letu je društvo sodelovalo na tekmovanju Gasilske zveze Cerknica s štirimi ekipami. Prvič v zgodovini društva je nastopila tudi ženska ekipa in se uvrstila

Anton Urbas ml., poveljnik PGD Nova vas

na regijsko tekmovanje. Tu pa je bila prehuda konkurenca za napredovanje. Poveljnik skrbi tudi za požarno preventivo, saj je le-ta zelo pomembna. Izpeljali smo že dve akciji nakupa gasilnikov, ki sta dobro uspeli, vendar je potrebno te gasilnike vsako leto pregledati. Letos 13. aprila bomo tako v sodelovanju z Metodrom Urhom pripravili pregled gasilnikov pred novim gasilskim domom za vse občane Blok. Pripravili pa bomo tudi akcijo za nakup gasilnikov, saj naj bi imelo vsako gospodinjstvo vsaj en gasilnik. Društvo opravi večkrat letno preventivne vaje gašenja, tako smo v februarju »gasili« hlev na Godičevem in ugotovili, da ne dela sirena. Po vsaki taki vaji opravimo analizo, da ne bi delali napak ob pravem požaru.

▫ Tajnik PGD pa je Zvonko Zakrajšek. Kako izgleda vaše delo v društvu?

Tajnik društva naj bi opravljal takoimenovana pisarniška dela, vendar pri nas ni tako. V društvu je ogromno dela, tako da smo vsi skupaj prisiljeni poprijeti za vsa dela. Na seznamu imamo skupaj 187 članov, od tega je 16 veteranov, 26 mladih članov, 43 podpornih članov, 45 tako imen-

Priprava na tekmovanje z žensko ekipo

Zvonko Zakrajšek, tajnik PGD Nova vas

ovanih GSM članov in tako ostane le še 57 aktivnih članov. Občnega zbora se udeleži okoli 50 članov. Z obiskom so nas počastili tudi gostje iz PGD Sodražica, PGD Butajnova – Planina in seveda sosednjega društva PGD Velike Bloke. Sprejeli smo program dela za letos, ki je zelo obsežen. Upam, da nam ga bo, tako kot lani, uspelo izpeljati. Seveda tukaj pričakujemo sodelovanje občine s finančnimi sredstvi, kakor tudi občanov, saj bomo zbirali les za dokončanje zgornje etaže. Že zdaj prosim krajanke Metulj, Hudega Vrha, Velikega Vrha, Studenca, Runarskega in Benet, da nam namenijo po nekaj smrek za sečnjo. Naši člani se bodo oglasili pri vas že v spomladanskem času.

□ G. Govednik, kako pa za naprej?

Naprej bi se rad zahvalil vsem članom in občanom za vsestransko pomoč in seveda razumevanje. Pričakujem, da nam boste vsi skupaj še naprej pomagali, saj bomo le tako uspeli požarno varnost ohraniti na tej stopnji oz. jo še izboljšati.

Včasih smo na Blokah imeli že v oktobru pravo zimo. Lani pa je bilo **oktobra** precej toplo, mesečna povprečna temperatura je bila kar 11°C, 9. oktobra je bilo celo 22°C, pod ničlo (–3°C) pa se je živo srebro spustilo šele 27. oktobra. V tem mesecu je bilo samo 54 mm padavin, kar je komaj tretjino dolgoletnega povprečja.

Tudi **november** ni bil kaj posebno zimski. Povprečna temperatura je bila skoraj 2°C, saj je bilo v prvih desetih dneh nadpovprečno toplo. Ohladilo se je 9. novembra, ko je zapadel prvi sneg (30 cm), vendar je obležal le štirinajst dni, saj je že 12. začel padati dež. Padavin je bilo 115 mm, kar je tudi pod povprečjem. Zaradi ohladike (16. je bilo –12°C) se je 5 cm debela snežna odeja obdržala do 24. novembra. Rahlo je snežilo še 19. in 23., deževalo je desetkrat, sončno pa je bilo 16 dni.

Zima se je kljub večkratnim odjugam »izkazala« v **decembru**. Za miklavževo je bilo sicer 9°C, najnižja temperatura v tej zimi pa je bila, kot se spodobi, za božič (–22°C). Po tej ohladiki so se temperature zopet dvignile, ker je zadnje tri dni v mesecu pihal zelo močan jugozahodni veter. Povprečna mesečna temperatura je bila –3,5°C, kar 17 dni je bilo ves dan pod ničlo. Snežilo je po 12. decembru, največ snega je zapadlo po božiču (45 cm), sneg je zemljo pokrival 19 dni. Sonce je sijalo kar polovico meseca, padavin pa je bilo le 62 mm, kar je komaj polovica dolgoletnega povprečja.

Še bolj je bil suh letošnji **januar**. Padlo je komaj 18 mm padavin, v sredini meseca je snežilo, 24. pa je že padal dež. Kljub temu je zaradi nižjih temperatur skromna snežna odeja (5 od 19 cm) vzdržala kar 22 dni. Prvih 20 dni v mesecu je bilo hladno, kar 10 dni je bila temperatura ves dan pod ničlo (4. 1. najnižja tem. –17°C). Zaradi otoplitve po 20. januarju (29. je bilo kar 18°C nad ničlo) je bila povprečna mesečna temperatura –2°C.

Februar je bil že precej spomladanski, čeprav spada med zimske mesece. Povprečna mesečna temperatura je bila 3°C, o svečnici je bilo kar 15°C. Sonce je sijalo 13 dni. Skromne so bile padavine. Sedemkrat je deževalo in petkrat snežilo. Padavin je bilo 88 mm. Komaj 6 cm debela snežna odeja je trajala le 6 dni. (Pred 50-timi leti – l. 1952 – je v februarju na Blokah zapadlo kar 160 cm snega). Več dni

so pihali jugozahodni vetrovi.

Če boste pazljivo prebrali te podatke o letošnji zimi, zbrane na meteorološki postaji v Novi vasi, boste ugotovili, da pregovorno »huda bloška zima« zadnja leta – posebej pa letošnja – živi samo še v spominih. Skoraj vsakoletna otoplitev okrog 21. januarja (sv. Neža) pa se je prav gotovo pojavljala že v prejšnjih časih. Po otoplitvi po 20. januarju so kokoši, ki so zimo včasih preživljale v mrzlih kurnikih in zato čez zimo ni bilo jajc, takrat začele zopet nesti. Zato so že stari ljudje rekli: »Na dan svete Neže (21. jan.), se kakušam rot odveje.«

To zimo je tudi burja pogosto pihala (v decembru in januarju 32 dni in noči). Zaradi ne tako nizkih temperatur in suhe burje so se letos koline lepo sušile in zato bosta »nedeljavne« (svinjski notranjski žlodec) in šunka pri velikonočnem žegnu še posebej dišča in okusna.

»Pa buhžegnej!« k' ga buoste jejli.

France Škerbec

Pomlad

Spomladi, ko se narava prebuja, počistimo polja in okolico domačij. Tudi dan zemlje praznujemo. Šole in društva organizirajo čistilne akcije pobiranja smeti za nemarnimi onesnaževalci. Na Javorščah pa je nekdo pozabil kar kamp prikolico. Najlepše bi bilo, če bi jo pozabljeni lastnik pospravil. V gozd na Javoršce gotovo ne spada...

Gozdna idila?!

Fotografije: Simon Korenjak

Gasilski dom v novi podobi

Po odzivih sodeč smo na pravi poti. Drugo leto želimo dom dokončati, tako da bo ob 110-letnici društva, 20. julija, slavnostna otvoritev in prevzem »novega« vozila. Leto 2003 je tudi volilno leto v gasilskih društvih, takrat bomo videli, kdo nas bo vodil naprej. Če bo ostalo pri sedanjem vodstvu, imamo velike načrte tudi za naprej. Zamenjati je potrebno motorno brizgalno, pritegniti mlade v delo društva, izobraziti čimveč članov, saj potrebujemo šolan kader. Gašenje in reševanje se je v zadnjih letih zelo spremenilo zaradi tehnike in opreme kmetij. Vedno več je tudi nevarnih snovi.

Na koncu še enkrat zahvala vsem občanom in gasilski pozdrav: **Na pomoč!**

Pogovor sem zapisal Zmago Ponikvar

Za kondicijo in lepo telo

Živimo v času razvoja računalnikov, napadov na Afganistan in hitre hrane, ko nam vse prepogosto zmanjkuje časa. V evforiji pozabljamo na svoje telo, ki nujno potrebuje rekreacijo. V Bloškem koraku vam ponujamo rešitev.

Aerobika.

V šestdesetih letih je ameriški zdravnik K. Cooper uvedel tako imenovani *aerobic* kot novo obliko vadbe, s katero se je želel spoprijeti s problemi duševne »otopelosti« v odnosu do telesa in problemi neaktivnosti. Svoj program je uporabljal kot del kondicijskih priprav za astronavte oz. člane zračne obrambe v ZDA. Začetki aerobike z legendarno Jane Fonda v osemdesetih letih pa so danes presegli okvire pričakovanj. Še pred leti smo razlikovali le bolj in manj intenzivno aerobiko, danes pa lahko izbiramo med različnimi oblikami aerobike.

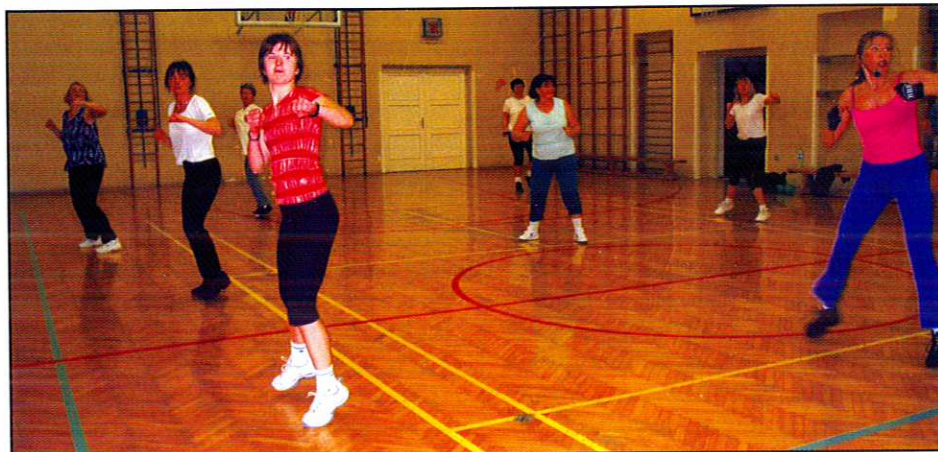

Foto: Stane Korenjak

V napad!

Aerobika je vadba, ki je primerna tako za začetnike kot za aktivne športnike.

Športno društvo Bloke že nekaj let uspešno sodeluje z Mojco Lunka, ki vodi vadbo aerobike v Novi vasi.

▫ **Kakšni so bili vaši prvi stiki z aerobiko in kdaj ste se začeli ukvarjati z njo?**

Šport sem imela rada že od zmeraj, vendar sem se predvsem ukvarjala s kolektivnimi športi in smučanjem. Nato pa me je opazila Fani Zrimšek, ki je vaditeljica aerobike, me navdušila in mi predlagala, naj se vpišem v tečaj za vaditeljico. Sicer pa se z aerobiko ukvarjam že deset let.

▫ **Kot ste omenili, je za vodenje vadbe aerobike potrebno opraviti tečaj.**

Res je, opravljati je potrebno tečaje, na katerih dobiš licenco za vodenje aerobike.

Foto: Simon Korenjak

Mojca Lunka, vaditeljica aerobike

Sama sem vaditeljica in če želim ohraniti licenco, moram vsako leto zbrati 50 licenčnih točk, ki jih dobimo na seminarjih, kjer nas seznani z novostmi v aerobiki.

▫ **Kaj menite o tem, da je aerobika predvsem ženski šport? Se vam zdi primeren tudi za moške?**

To da je aerobika ženski šport, ne drži. Posebej v zadnjem času, ko aerobiko povezujemo z borilnimi veščinami, kot je Tae – bo, postaja vse bolj agresivna in s tem mogoče tudi bolj privlačna za moške. Prav gotovo bi se tudi moški pošteno namučili ob vadbi.

▫ **Kakšen pomen pa ima pri tem**

Pogovor s predsednikom BŠD Lisec Jožetom Ponikvarjem

Rekreacije in zabave...

Tudi v Velikih Blokah se radi ukvarjajo s športom in v ta namen so leta 1994 ustanovili Balinarsko športno društvo Lisec. Glavna ideja ustanovitve pa ni bila taka. Ustanovitelji so želeli društvo, ki bi na neki način povezovalo vaščane. Zgradili so dvostezno balinišče, kjer so se začeli zbirati in snovati nove načrte. Tako so s pridnim prostovoljnim delom zgradili tudi asfaltno košarkarsko igrišče, ga ogradili in opremili z lučmi, da se lahko družijo tudi zvečer. S prostovoljnimi prispevki vaščanov in pomočjo podjetij z Blok in od drugod pa so pripravili tudi igrišče za mlajše, uredili dovoz do igrišča in postavili barako, kjer je tudi sedež društva. Svoje člane, ki jih je okoli 50, raz-

vajajo z zabavno – rekreacijskimi srečanji v obliki piknikov, pohodov... S svojim dosedanjim delom so zadovoljni, saj jim je uspelo narediti več, kot so si zastavili. V prihodnosti bi želeli ustanoviti balinarsko ekipo, pa organizirati treninge košarke za mlade in oživiti tek na smučeh. Njihova in naša tiha želja pa je obnove vlecenice Lisec. Vse, ki bi želeli postati njihovi člani, vabijo, da se včlanite, več informacij pa dobite v trgovini Klas. Ob priložnosti se zahvaljujejo občini Bloke, s katero odlično sodelujejo, donatorjem, ki so jim pomagali, in vsem vaščanom, ki so s prostovoljnimi prispevki pomagali uresničiti načrte.

Miba Mišič

Liga malega

Vsako soboto v novovaški telovadnici poteka liga malega nogometa. Sodeluje 9 ekip, od tega 6 domačih in 3 »tuje«. Na tekmovanju sodelujejo ekipe Kava bar, Benfica, Sobotarji, Mladi upi, Lipa, ZK United, Veterani, Studeno in Rotek. Ekipo je sestavljena iz šestih igralcev, naenkrat pa igrajo trije, brez vratarja. Tekma je dolga dvakrat po deset minut, brez ustavljanja ure. Da pa na igrišču ne pride do izgrede, poskrbi sodnik. Ekipe se bodo srečale po sistemu vsaka z vsako, zmagovalec pa bo tista ekipa, ki bo zbrala največ točk. Prva tri moštva bodo dobila pokale, nagrajen pa bo tudi najboljši igralec. Tekme pa so tudi zelo obiskane s strani gledalcev,

glasba?

Glasba na nek način spodbuja, ustvarja motivacijo. To je predvsem hitra, energična glasba, ki je narejena le za aerobiko. Ob taki glasbi pozabimo na utrujenost.

▫ **Koliko čas traja vadba in kolikokrat tedensko je priporočljiva?**

Vadba traja približno eno uro, najbolje trikrat na teden. Zelo priporočljivo pa je v kombinaciji z aktivnostmi v naravi (pohodi, kolesarjenje...).

▫ **Kdaj pa ste začeli z aerobiko na Blokah?**

Uh, tega bo pa že okrog šest let.

▫ **Kako ste zadovoljni s prizadevnostjo udeleženk in ali je v skupini tudi kakšen moški?**

Na začetku smo se kar malo lovili, nato pa je steklo. Ženske so zelo prizadevne in delavne. Na žalost pa ni nobenega moškega. Ob priložnosti bi jih povabila, naj pridejo in se prepričajo, da le ni tako enostavno kot izgleda.

▫ **Kdaj in kje poteka vadba?**

Vadba poteka v telovadnici OŠ Nova vas in sicer v ponedeljek od 19:00 do 20:00 in v sredo od 19:45 do 20:45.

▫ **Mojca, najlepše se vam zahvaljujem za pogovor.**

Vse dodatne informacije lahko dobite na sami vadbi ali pa po telefonu: Mojca Lunka (041/204-566).

Vsi, ki ste radovedni in bi radi kaj storili za svoje telo, pojdite in se rekreirajte. Posebej si želijo moške družbe, vabljeni pa so tudi ženske.

Miba Mišič

a nogometa

saj se jih zbere tudi po več deset, kar dokazuje priljubljenost nogometa v Sloveniji in na Blokah.

Miba Mišič

Foto Miba Mišič

Mali nogomet

Staro bloško besedje

Dvakrat smo že objavili nekatere izraze, ki so jih Bločani včasih uporabljali pri svojem delu in medsebojnem sporazumevanju. Nekaj odziva na našo prošnjo, da pri zbiranju in zapisovanju teh besed tudi bralci sodelujete, je sicer bilo, tudi vaše prispevke smo nagradili. Ponovno vas vabimo k sodelovanju. Razmislite in sprašujte še druge. Nagrada za vaš trud vas čaka.

Opišite ali pojasnite, kaj spodaj navedene besede pomenijo, oziroma v kakšni zvezi so jih včasih uporabljali.

- banka
 - barigla
 - barn blagu
 - fasənga
 - fəndut
 - froht
 - gnuocalu
 - gu (goli)
 - kuməɾən
 - kurent
 - malarija
 - malavar
 - matafir
 - frnku
 - rebrnina
 - skuha
 - spejh
 - trahtar (dva pomena)
- v zvezi z velikonočnimi prazniki:*
- žjegen
 - zvounovə grejo u Rim
 - ragla
 - Boga strašə
 - nedəlvajne
 - apostəlnə

Pričakujemo vaše sodelovanje!

V zvezi s tem vas vabimo na Pohod po Krpanovi poti. Pohod organizira Turistično društvo Bloke drugič, in sicer 28. aprila 2002 – start bo ob 8. uri izpred Doma pod Liscem v Velikih Blokah, kjer je tudi cilj.

Tisti, ki boste pravilno odgovorili na

Fraze in rekla iz pripovedke

Martin Krpan

- Sam cesar ga je rad poslušal, kadar je kakšno prav žaltavo razdrl.
- Kar so se obabili možje, je vsaka baba neumna, katera se omoži.
- Ni ga grjega na tem svetu, kakor to, če se kaj da, potlej pa očita!
- Ali ga bom s pogačo pital, kadar se s kom kregam! Kar ga bolj ujezi, to mu zabelim!

14 gornjih besed, boste oproščeni startnine. Če boste opisali 20 besed, boste poleg oprostitev dobili še kos domačega kruha in kos domačega želodca, tisti, ki boste »pogrunтали« vse zgoraj navedeno staro besedje, pa boste dobili poleg prej navedenega še pravo bloško meseno klobaso.

Vaše odgovore pošljite na uredništvo najpozneje do 15. aprila letos. Do 22. aprila pa boste prejeli darilni bon, seveda boste morali po sveži zrak in okusne zalogaje 28. aprila priti na Bloke.

Na Krpanovo pot! Tudi Jolanda Čeplak je pred kratkim Dunajčanom prva za našim legendarnim Martinom pokazala, da nismo »kar tako«. Dokazite to še vi! Nasvidenje in srečno!

Uredništvo

Pohod bo v nedeljo, 28. 4. 2002, s pričetkom ob 8. uri izpred Doma pod Liscem v Velikih Blokah. Hoje je zra 4 do 5 ur.

Pregled skozi čas

V Bloškem koraku za januar 2002 je bil objavljen prispevek z naslovom »Pregled skozi čas«, v katerem neki »Blokari« podaja verzificiran opis dogajanja na Blokah v polpretekli dobi. Ne zanima me kakovost verzov, odzvati se je treba na vsebino te pripovedi. Pri opisu italijanske ofenzive proti partizanom poleti 1942 je avtor zapisal: »Narod med seboj so sprli, ga oborožili, da upor naj bi zatrli. Kot Prešeren je zapisal. Slovenec že mori Slovence brata – kako strašna slepota je človeka!« S temi besedami Blokar očitno meri na nastanek bloških vaških straž avgusta in septembra 1942 in na njihovo delovanje. Iz njegovga zapisa izhaja, da so razdor med Slovenci povzročili Italijani, da je bil namen vaških straž zatiranje upora proti okupatorju in da so vaške straže začele pobijati Slovence. Kolikor misli, toliko neresnic! Italijani niso povzročili razdora med slovenskim narodom, tudi na Blokah ne, čeprav so kasneje razdor spretno izkoriščali. Nasprotno, okupacija je tudi pri Bločanih vzbudila splošno mržnjo in enoten odpor do laškega vsiljivca. Razdor

se je začel, kot Blokar sam navaja, šele jeseni 1942, torej leto in pol po pribodu okupatorjev. O tem, kaj se je dogajalo v tem poldrugem letu, ko še ni bilo razdora in partizani niso imeli nobenega domačega nasprotnika, pa Blokar molči.

Od priboda okupatorjev v začetku aprila 1941 do konca julija 1942, torej pred nastankom prvih vaških straž na Blokah, so partizani na Blokah in v sosednjih notranjskih občinah od Starega trga do Rakeka na grozovit način umorili najmanj 61 neoboroženih Slovencev, domačega prebivalstva (15 mladoletnih), od tega 21 žensk (7 mladoletnih deklet). Pobijali so vse od batarjev, delavcev in kmetov do župnika, sodnika in župana, ljudi vseh starosti, od komaj 15-letne Pavle Knap iz Dolenjih Otav in 16-letnega Ivana Lešnjaka od Lešnjakov do 58-letne Marije Martinčič iz Grabovega in skoraj 60-letnega Franca Zigmunda iz Iga vasi. Na istem območju pa je bilo med vso italijansko okupacijo ubitih, ne mučenih, le 9 italijanskih vojakov (glej: Stane Okoliš, Žrtve druge svetovne vojne na ozemju Notranjskem, Ljubljana, 1996). Podobne zločine so partizani zagrešili tudi v drugih sosednjih občinah na Notranjskem in Dolenjskem, od koder so

šli glasovi o komunističnih umorih domačih prebivalcev prav tako doneli po Bloški planoti.

S takšnim »bojem« so partizani dokazali, da je upor proti okupatorju samo postranska stvar, le krinka za nasilno komunistično revolucijo in boj proti njim nepokornim Slovincem. Šele po grozovitih umorih in ropih so se kmetje zbrali v vaške straže, da bi branili svoje vasi in svoje družine pred partizanskim nasiljem, ne pa zato, da bi zatrli upor proti okupatorju, kot neresnično navaja Blokar. Narodni razdor in državljansko vojno so torej povzročili partizani s svojim krvavim nasiljem nad Slovenci in ne okupator. Okupator je zakrivil preveč drugega gorja in ni nobene potrebe, da mu pripišemo še tistega, katerega so zakrivil domači ljudje.

Več kot značilno je, da Blokar opeva, kako so bežeči četniki »še zadnje kokoši polovili«, o strašnih umorih 1023 neoboroženih Slovencev, ki so jih med vojno in po njej na ozemju Notranjskem zagrešili partizani, medtem pa ubili komaj 13 okupatorjevih vojakov, pa ne reče nobene besede. Zato tudi ni čudno, da je obdobje totalitarne Jugoslavije, ki smo ga Slovenci komaj preživeli in se na koncu, ko je enopartijska diktatura državo pripeljala do dubovnega, gos-

podarskega, političnega in vojaškega poloma, na silo osamosvojili, slavi kot »zlate čase«, lepe »kot v pravljici«. Partijski priskledniki so res imeli zlate čase in živeli kot v pravljici. Bloški kmetje pa teh časov prisile, gospodarske in politične nesvobode in balkanske zaostalosti ne pominjajo kot pravljичno zlato dobo, ampak kot težko nočno moro, njihov sramotni konec pa kot sveže jutro.

Ne upam si soditi, zakaj je Blokar zapisal vse te in še druge nesmisle. Glede na naslov rubrike, v kateri je bila njegova pesnitev objavljena, sem jo naprej skušal razumeti kot humoresko, vendar ob najboljši volji iz nje nisem mogel iztisniti niti kislega nasmeha. Najsi bo to vzrok za takšno pisanje elementarno pomanjkanje spomina ali znanja ali, Bog ne daj, celo poštenja, zanesljiva je posledica te poezije: podaljšanje polstoletnega molka o bistvenih dejstvih in utrjevanje velike komunistične prevare. Zato o Blokarijem pisanju, ne glede na njegov namen, ne smemo molčati.

Vse ustvarjalce in bralce odličnega Bloškega koraka lepo pozdravlja Bločan

Anton Drobnič, Ljubljana

Razkošje barv v laseh

Najpogostejše vprašanje, ki mi ga vedno postavljajo je: Kaj je letos moderno? Zanimivo

Foto: Hair fashion

Uspešna tekmovalna frizura

je to, da temu enostavnemu vprašanju sledi toliko odgovorov, da ne morem nikoli kratko in jedrnatno odgovoriti. Morda je ves čar mode prav v tem, da se vedno znova rojeva, ves čas je v gibanju in kar je bilo včeraj »IN« je danes čisto zastarelo, že jutri pa lahko pričakujemo prav isto stvar za uspešnico.

To pomlad – poletje je vodilo različen stil striženja nepovezanih linij, podstriženo in čez spuščeni daljši lasje. Neenakomernost je vidna v vseh dolžinah las in omogoča enostaven styling, ki ga z lahkoto prilagajamo potrebam trenutka.

Za barve pa bi rekla takole: v največji meri si jih privoščite, z njimi lahko zažarite v poletje. V

barvni kombinaciji so poudarjeni blond toni v zlatih, oranžnih in aluminijastih odtenkih. Čokoladnim tonom pa dodajamo rdeče in violet nianse. Pomembno je, da naredite to spremembo, svežina novih barv vas bo kar sama zapeljala, da boste zažareli. Če ste temnolaske, si drznite

narediti rdeče pramene, morda tudi bakrene ali lesnikove.

Vedite, da je odločitev vaša. Ni toliko pomembno, kaj nosite, ampak kako to nosite in nosite svojo pričesko s ponosom in užitkom in uživali boste, ko vas bodo občudovali drugi.

Frizerski salon Jožica

Hvala ti, mama, za rojstvo – življenje,
hvala za čas, ljubezen, skrb.
Hvala za bisere vtisane v trpljenje,
mama, naj ti večna lučka gori.

Zahvala

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

Marije Anzeljc

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Lepa hvala tudi vsem za izraženo pisno in ustno sožalje ter darovano cvetje, sveče in maše.

Vsi njeni

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		
13																		
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		
23																		
24																		
25																		
26																		

Prva vodoravna beseda se ne začne v zgornjem levem kotu.

Vodoravno

- skupine osebkov, ki jih združuje več podobnih znakov – **naš župan** – drugi izraz za kovino – (4)
- tantal – ime ameriške igralkarke Arden – števniki – mesto v Kaliforniji – (3)
- bor – naselje v Bački – liter – medmet smeha – varnostni svet – (7)
- del glave – okej – praoče Joncev – hčerin mož – (5)
- druga črka abecede – poučevanje – predlog – **prebivalci občine** – (5)
- blazinjak – predlog – **staro ime za kraj s podružnično šolo** – kratice časopisa Tedenska tribuna – (6)
- moško ime – **potok s slapovi na robu Bloške planote** – ni star je – samoglasnik – (4)
- hiter tek – **sedež občine** – ime igralkarke Begović – (5)
- tovarna izolacijskih plošč** – novozelandski pišč – (4)
- najdaljša reka Sibirije – kraj pri Domžalah – ročni voziček na dveh kolesih – solmizacijski

- zlog – Ana ljubkovalno – (4)
- potok na Blokah** – štirinajsta črka abecede – kvartopirski izraz – poznan – (3)
- linačenje – oznaka Celja – nemška elektr. družba – cesta – (6)
- središče vrtenja – teliček – značaj – solmizacijski zlog – (5)
- Štefka Kučan – ogljik – krvna skupina – produkt petroleja – (7)
- bar v Novi vasi** (tri besede) – drevo iz skupine golosemenk – (1)
- ime naše matičarke** – enaka soglasnika – oranje – okrajšava za element – lepota rastlina – (4)
- polotok v Aziji – začetnici romunske veslačice Elizabete – protaktinij – (6)
- med b in č – šumniki – planika – orientalska utežna mera (1,28 kg) – žveplo – (6)
- začetnici priimka in imena igralkarke Levarjeve – oče (narečno) – začetnici režiserja Kusturice – bistvo v filozofiji – **začetnici odgovornega urednika našega glasila** – (6)
- začetek abecede – nemški avto – začetnici madžarske plavalke Egerszegi – kobra – (3)
- osebni zaimek – matematična neznanka – redko moško ime – aluminij – (6)

- redko žensko ime – pritrdilnica – meter – vzhod – začetnici priimka in imena smučarke Zavadvav – (5)
- veznik – tona – zelena žaba – dušik – osebni zaimek – ploščinska mera – (6)
- četrti črka – žveplo – Avstrija – glasbeni instrument – živilo iz pšenice – (6)
- slonov čekani – avtomobilska oznaka Nove Gorice – **bloški pesnik** (dve besedi) – (3)
- eden od staršev – konjski tek – glas pri pregledu grla – ime igralkarke Mirande – (7)

Navpično

- terbij – rimska številka 1000 – »**France Škrabec**« – slovenski kirurg in ustanovitelj kirurške klinike v Ljubljani – (5)
- radij – nezvoneč soglasnik – stena – del fotoaparata – molekula – italijanski tovornjak – (5)
- enota elek. toka – **dolgoletni ravnatelj na Blokah** – zaimek – germanski bog plodnosti – kisik – predzadnja črka – vrsta sodobnega plesa – (8)
- glavno mesto S. Koreje – **potok na Blokah** – oznaka Nemčije – zdravilo pripravljeno z opijem – latinski veznik – (4)
- naša celina – del Ljubljane – rimska številka 100 – **hrib na Blokah** – igralec Raner
- Evropska unija – četrti samoglasnik – otroška bolezen – njorka – danski otok – (11)
- osebni praznik – ošiljena debelejša palica – pletena ožja košara z dvema ročajema – začetnici japonskega namiznoteniškega igralca Ogimure – telovadno orodje – (9)
- začetnici jazz glasbenika Ellingtona – pepelnato siva ptica – »**France Škrabec**« – tovarna v Celju – (6)
- začetnici znane kuharice, voditeljice TV oddaje** – kalij – dajati – prebivalke Ankarana – začetnici igralkarke Garbo – (8)
- solmizacijski zlog – mesto sešitja – ni hiter, ni počasen – jod – idol – (9)
- ozanša Španije – **ime učiteljice slovenskega jezika na Blokah** – šesti ton c-durove lestvice – srbec – vrednost – prva ženska – (7)
- maščobno tkivo pri prašičih – telovadni element – polmer – tančica – ki se tiče zadnika (med.) – šampion – (5)
- liter – del dneva – točka ko zgubi predmet ravnoesje – tretji ton c-durve lestvice – del stanovanja – zaporedni črki – (9)
- preprosta rastlina brez pravih cvetov in korenin – **vas na Blokah** – rimska 1 – črnogorsko letovišče – nasprotno od umazanja – (4)
- ime pevke Prodnik – črka med c in d – oseba, ki se noče imenovati – **priimek priljubljenega duhovnika** – kilo (nanašajoč se na tisoč) – doba starih Grkov in Rimljanov – (6)
- tebe – predlog – roparski kuščar – okrogla črka – ovčje ali kozje usnje – radij – Citročnov avto – (8)
- predbožični čas – naftna družba – barva za lase – spaka – pripis – (7)
- neupravičeno imeti kaj za svoje – ime kitajske pesnice Ping – **začetnici imena in deklishega priimka naše zdravnice** – kdor živi v skalnatem svetu – enaki črki – (6)

Sestavil: Vinko Hae

Prekmurec in Bločan v Dražgošah

Foto: Tone Urbas

Ob praznovanju 60-letnice znamenite dražgoške bitke so se v Dražgošah na osrednji proslavi zbrali številni udeleženci in pobodniki, ki so v Dražgoše krenili iz različnih smeri. Poboda v Dražgoše se je že peti udeležil Bločan Janko Širaj iz Ravnika.

Redni udeleženec pobodov in srečanj v Dražgošah je tudi naš predsednik države Milan Kučan, ki se je tudi tokrat udeležil daljšega spominskega poboda. Srečanje predsednika z Jankom ni bilo nikakršno presenečenje, še manj za predsednikovo obvezno spremstvo, saj Bločani, kot je dejal predsednik Milan Kučan, že od nekdaj ne znate »šparati« jezika, kar je zares lepo in tudi prav. Prav pa ni, da na Blokah menda že drugo zimo nimate snega. Kljub vsemu pa je Bločan Janko povabil Prekmurca na Bloške teke. Predsednik Kučan je povabil sprejel! Snega na Blokah pa ni in ni hotelo biti. Tudi tekov ni bilo in predsednika tudi ne.

Ljudje se spreminjajo in z nami se ima pravico spreminjati tudi vreme, je izjavljeno opravičilo Janka. Povabilo pa je ostalo nespremenjeno: »Vidimo se na Bloških tekih!« In ti bodo takrat, ko bo sneg.

Tone Urbas

Češnja

Drugo drevo v vašem vrtu naj bo češnja. Spomladi naredite dvo- do tridnevno kuro s češnjami, zakaj ta kura izredno čisti kri. Tudi diabetikom se ji ni treba odreči, ker češnjev sladkor, lavuloza, telo zlahka asimilira. Tudi debelušni ljudje naj si pošteno privoščijo češenj, ker vsebujejo zelo malo kalorij... Samo ljudje z občutljivim želodcem in črevesjem naj raje jedo češnjev kompot.

Lastnosti češnjavih

pecljev so splošno znane. Dobite jih pri vseh zeliščarjih. Iz njih si lahko skuhate zelo močan odvajalni čaj. Toda ne pozabite: češnjevi peclji, ki se jih drži škropivo, so zanič! Pogosto se pokaže, da je kupljeni čaj, od katerega si toliko obetamo, nevaren, ker vsebuje kemikalije (sredstva za uničevanje škodljivcev, sredstva za konzerviranje), ki nenadoma sprožijo nepričakovane reakcije.

Maurice Mességué

(Narava ima vselej prav, CZ, 1980)

Ze praznəke še nejkej bluoškəh

Hlebec kruha

Kruh ima ob božičnih in velikonočnih praznikih poseben pomen, ne samo kot hrana. Včasih pa je bil zelo pomembno in dragoceno živilo, zlasti na Blokah, kjer ga ni bilo v izobilju.

Pri Andrejaču v Velikih Blokah je bila velika kmetija. Ob košnji in žetvi so imeli tudi najete delavce »žernadnike«. Skoraj stalni je bil pri njih eden od Lovranovih z Radleka. Veliko sena je bilo treba zmetati na skedenj in nad štaljo. Ko so ga zmetali, je Andrejač povabil Lovrana na »štamprl domačega«. Lovran je rekel, da ne bo.

Na mizi v »hiši« je bil pa cel hlebec kruha. Pa pravi Andrejač:

»Na, pa kruha so odrejša, če ne buoš pil.«

Lovran vzame nenačet hlebec, ga obrača in pravi:

»Pa ki ga čem odrejšat?«

»Ja, kjer ga češ,« je rekel Andrejač.

In je Lovran hitro stisnil hlebec pod pazduho in v vratih rekel:

»Ga buom pa dama. Adijo!«

postavljali električni daljnovod. Pri delu jih je ujela nenadna spomladanska snežna ploha, ki jo je prinesel severni veter.

Pa pravi Blažov Anton svojemu sodelavcu Jugu:

»Pogledi, koku po sejvero pada.«

Jug pa na kratko:

»Kaj misliš, da po meni ne!«

Neža, kokoši in jajca

Nekdaj po hišah ni bilo tekoče vode, razen če je streha puščala. Zato so zjutraj ženske hodile po vodo k velikom vaškim koritom v Velikih Blokah in v Novi vasi. Takrat so tudi malo poklepetale.

Bilo je proti januarju, topleje je bilo, pa bi nekatere še »kakšno kost obrale«. Klančarjeva Neža pa pravi:

»Muorem jet damu. Mourem pogledat', k'tera kakuš ima jajce. Naše so že preneslje.«

Skajžava Neža, ki je imela kokoši bolj na mrazu, je pa rekla:

»A žje? Naše pa še nōč jajc ne nesjejo. Njesjejo samu rōt pa glavo.«

*Ze praznəke so kruha dama odrejšje,
Jajca buodo kakuš u Pinku znyesle,
Domač želudac z vipavcam želite...
De njebo za veliko nuč padalu na
Sejverja ne po juga*

Vam želi Obloški Tonček

Marčevsko vreme

So delavci – električarji pred leti meseca marca v okolici Zavrha – v Krpanovi deželi –

Nagradno žrebanje

Od noveletne nagradne križanke smo dobili veliko rešitev. Žreb pa je nagrade razdelil takole:

- 1. nagrada:** Družinsko kosilo gostilne Miklavčič v vrednosti 10.000 sit dobi, *Borut Lab*, Volčje 8, 1385 Nova vas
- 2. nagrada:** Servisno vzdrževalna dela Avtoservisa Kia Kraševac v vrednosti 5.000 sit dobi, *Danijel Intihar*, Bočkovo 1, 1385 Nova vas
- 3. nagrada:** Zbirko pesmi Dvojenska od Mire Turk Škraba dobi *Otilija Bartol*, Studenec 16, 1385 Nova vas

Bloški korak, glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: *Stane Korenjak* § Uredniški odbor: *France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar, Tone Urbas* § Lektoriranje: *Marija Korenjak* § Oblikovanje in računalniška grafika: *Simon Korenjak* § Prelom: *Simon Korenjak, Tadej Pavlič, Gregor Ulčar* § Izdelava filmov in tisk: *Čukgraf Postojna* § Izdaja: *Občina Bloke* § Naklada: 950 izvodov § Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini. § Naslov uredništva: *Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@email.si*

POHITITE UGODNE CENE!

- motorne žage od 58.824,00 SIT
- olja Valvoline 4 l od 2.610,00 SIT
- stroj vrtalni ELU BH 32 EK 86.592,00 SIT
- olje za traktor 10 l 3.522,00 SIT
- hidravlično olje 10 l 2.306,00 SIT
- De Walt DW 566 K 49.818,00 SIT
- De Walt DW 545 K 155.400,00 SIT
- Bosch GBH 2-24 DSR 49.824,00 SIT

IZREDNO UGODNA PONUDBA letnih pnevmatik

novolit

podjetje za proizvodnjo
izolacijskih izdelkov d.d.

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA

V NOVI VASI na BLOKAH

7050 357
7050 300

VSE ZA GRADNJO
od temeljev do strehe

- gradbenega materiala
- električnega orodja
- vodoinstalaterskega in električnega materiala
- akumulatorjev

Nova vas na BLOKAH, E-mail: novolit@novolit.si
tel. +386 1 7050-300, fax. +386 1 7050-330

KMETIJSKI REPROMATERIAL

(JEČMEN, KORUZA, OVES,
PŠENIČNA KRMILNA MOKA
IN OTROBI ...)

ODKUP ŽIVINE

(G. ŠIRAJ JANKO)
GSM: 031 333 409

CVETLIČARNA

(ARANŽIRANJE IN
ZAVIJANJE DARIL)

ODKUP LESA

(G. MODIC FRANC)
GSM: 031 385 373

KGZ

KMETIJSKO GOZDARSKA
ZADRUGA CERKNICA Z.O.O.
CESTA 4. MAJA 50, CERKNICA

AGROCENTER MLIN CERKNICA
TEL.: 01 709 64 91

SEMENSKI KROMPIR
JARA ŽITA

DROBNA SEMENA IN
VELIKA IZBIRA ZEMLJE - ASEF

BOGATA PONUDBA
KONJSKE OPREME

MOŽNOST DOSTAVE NA DOM

OBIŠČITE NAS

Pooblaščen trgovec in serviser vozil Fiat

AVTOTRADE

V R H N I K A

☐ Sinja Gorica 11, 1360 Vrhnika • ☎ 01-755 79 00 • 01-750 43 64 • 01-750 51 99 • ☎ 01-755 79 05
e-mail: avtotrade@siol.net • www.avtotrade.si

FIAT PUNTO

Akcije v aprilu:

- pod ugodnimi kreditnimi pogoji
- možnost leasinga
- menjava staro za novo

FIAT STILO

Nov model!

- napredna tehnologija
- nova razsežnost varnosti
- avto, ki misli za vas
- nove smeri razmišljanja
- bogata oprema
- ugodne cene

>>>
misli naprej

Pri nas lahko:

- opravite tehnični pregled vašega vozila
- uredite zavarovanje
- podaljšate registracijo

FIAT